

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Naprednjaki, složno na delo!

Že v posebni izdaji «Domovine», ki je izšla ta teden, sem napisal, da se bo po izidu volitev 23. januarja odločilo v Beogradu,

ali ostane pri starem,

ali pa krene državna politika na nova pota. Pri starem, to se pravi, da stare stranke radikalov, radičevcev, klerikalcev obdrže večino in še naprej hujskajo Hrvatce, Slovence in Srbe, druge proti drugim, namesto da vsi složno delamo na podlagi enakopravnosti in bratstva.

Če ostane pri starem,

bodo tudi novo sestavljene oblasti najbrž hirale, ker bo vsakdo vlekel na svojo stran, nihče pa ne bo imel srca za vse. Če ostane pri starem, bo zmagal radičevski davčni zakon, ki je hujše breme za malega obrtnika, kmeta in delavca kakor dosedanji davčni zakon.

20 poslancev iz Slovenije ima SLS, ki radi tega nosi odgovornost za vse. Smešno je misliti, da bi se Slovenci držali glede odgovornosti morda poslancev iz Niša, Dalmacije ali Bosne. Oni se morajo držati svojih 20 mož. Če je danes klerikalno ljudstvo nezadovoljno, ima pravico biti nezadovoljno le z onimi, ki jim že 40 let daje zaupanje in mandate. Naravnost zabavno je poslušati, kako stokajo nad davki in drugimi težavami isti ljudje, ki so izvolili teh 20 poslancev. Zabavljajo čez vse, namesto da primejo sebe za nos. Smet iščejo v očeh demokrata, bruna v lastnem in v očesu svojih 20 poslancev pa ne.

Ponovno moram opozarjati, da je stara naša želja po napredni fronti kljub odporu zelenih generalov in izpočitih radikalov vseeno že v razvitku. Narodni socialisti gredo z nami in od vseh strani prihaja glas, da bodo vsi boljši in res napredni bivši kmetijci to pot zopet volili z nami. Tako je prav, da se glasovi ne izgube, in da bo po malem zopet nastopila edinost, ki so jo pokvarili v svoji oholosti zeleni generali, ki so slovenskega kmeta speljali pod zagrebško komando.

Naši glasovi morajo v nedeljo porasti! Nihče ne sme ostati doma, temveč mora sam stopiti med agitatorje, ki privedejo 5 do 10 volilcev volit Napredni blok.

Kmetje!

Pomnite, da smo mi dosegli zakon o cennih kreditih za poljedelce, a klerikalno in radičevsko politično zadrugarstvo je preprečilo izvedbo tega zakona in denar ni prišel v naše kraje. Spomnite se na obljube, ki vam jih že 40 let daje SLS, a jih do danes ni izpolnila.

Obrtniki!

Pomnite, da sta po Vaši sijajni zmagi v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo SLS in SKS zlorabljali vladno moč in siloma uničili Vaše zakonito stanovsko zastopstvo.

Trgovci!

Spomnite se, da je največji sovražnik Vašega obstoja klerikalno konsumarstvo, s katerim so se pri volitvah v Zbornico zvezali radičevci.

Delavci!

Pomnite, da je ves napredek v socialni zakonodaji delo SDS, ki je edina dala za oblastne volitve kandidate prave zaupnike in branitelje delavstva, ki bodo izvoljeni, ako boste storili svojo dolžnost v korist Naprednemu bloku.

Te volitve bodo začetek novega dela, da strmoglavimo nesrečno vladno RR in izvojujemo nove volitve v Narodno skupščino, s čimer bo ljudstvu dana prilika, da pomete s staro šaro. Vsi na en kup in v en grob spadajo radikali, klerikalci in radičevci.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Puceljevo ministrowanje največja nesreča za naše kmetijstvo

Pucelj je kot kmetijski minister sestavil proračun za svoje ministrowanje z naravnost porazno površnostjo — Z odobravanjem radičevcev in radikalov so se znižale podpore za živinorejstvo, sadjarstvo in vinorejo — Pri velikih županstvih je črtanih vseh 33 kmetijskih strokovnih referentov — Mlekarsko šolo v Škofji Loki in hmeljarsko šolo v Žalcu je vzela slana

V naši državi še ni nobena stranka tako grdo zlorabljala svojega kmetijskega naziva, kakor to delajo radičevci, ki imajo vedno polna usta o kmetijski vladi in o delu za kmetijsko ljudstvo. To je pokazala posebno nazorno razprava finančnega odbora o proračunu za kmetijsko ministrowanje, kate-rega je sestavil še bivši kmetijski minister gosp. Pucelj. Proračun je sestavljen s takim nerazumevanjem kmetijskih potreb in koristi, da so si bili v obsodbi delovanja ministra g. Pucelja edini pristaši RR kakor opozicije. Splošno mnenje je vladalo, da tako slabega proračuna za kmetijsko ministrowanje še ni imela naša država.

Pri razpravi o kmetijskem proračunu je minister Jovanović, ki vodi sedaj kmetijsko ministrowanje, govoril nekaj brezpomembnih besed, iz katerih se je videlo, da prepušča vso odgovornost svojemu predniku g. Pucelju.

Toda ni še bilo dovolj, da je Puceljev kmetijski proračun že itak pomanjkljivo sestavljen in nezadosten za našo agrarno državo, temveč je moral

še nastopiti poslanec Miletič, ki je z odobravanjem radičevcev in radikalov predlagal velikanska znižanja, in sicer skoro pri vsaki postavki. Znižale so se podpore za živinorejo, sadjarstvo in vinorejo. Pri velikih županstvih se je črtalo vseh 33 strokovnih referentov. Nadalje so se črtali krediti za mlekarsko šolo v Škofji Loki in za hmeljarsko šolo v Žalcu itd. To se pravi, da bo naše kmetijstvo, ki se spričo davčnega preobremenjenja in padajočih cen že itak nahaja v krizi, še bolj propadalo.

Poleg popuščanja napram Francozom v zadevi znižanja vinskih carin, poleg še nerešenega vprašanja izenačenja davkov in k ogromno povišanemu zadnjemu proračunu, ki je zahteval še večje navijanje davkov, pride sedaj še za naše kmetijstvo uničujoči proračun kmetijskega ministrowanja. In ta vlada si je dala po Radiću naslov seljaška (kmet-ska) vlada. Res, radi bi poznali one slovenske zasleplence, ki bodo spričo teh za kmetijstvo strahovitih dejstev še glasovali za Pucelj-Radičevo stranko.

Še o Slavenski banki

Domovina je že pojasnila, kaj je bila Slavenska banka. Do leta 1924. je bila večina njenih delnic v domačih rokah, pod pritiskom oblih gospodarskih razmer pa je prišla najprej pariška Länderbanka in nato še Trboveljska premogokopna družba v posest skoro vseh delnic. Ko so ti novi lastniki prevzemali banko, so jo pregledovali več mesecev in dali staremu odboru odpustnico, češ, da so banko prevzeli na svojo odgovornost.

Leta 1924. so direktorji Länderbanke prevzeli vse poslovanje Slavenske banke in tedaj je odstopil tudi prejšnji direktor domačin g. Praprotnik. Takrat je vlada pritiskala, da morajo v odbor priti njeni pristaši, in res je leta 1925. g. Praprotnik stopil tudi iz odbora

ter so mu novi lastniki, oziroma občni zbor, po natančnem pregledu izrekli odpustnico, to je razrešili so ga odgovornosti.

Leta 1926. je banka ves čas plavala v vodah RR vlade in je pristašem te vlade Trboveljska premogokopna družba za bančni račun izplačala dva in pol milijona dinarjev. Poleti leta 1926. je Länderbank uvidela, da z Dunaja banke ne more dobro voditi in zato je sklenila pustiti Slavensko banko pasti; pobrala je vrednostne papirje in menice ter jih sama sebi zastavila na Dunaju.

Ko so začele na jesen težkoče banke, so radičevci nanjo skočili kakor gosenice, da požro, kar se dá, in da preprečijo pametno poravnavo v korist vlagateljev. Ker so imeli

radičevci ministrstvo za trgovino in industrijo v rokah, so zasedli vsa važna mesta, odkoder so banko pridno tirali v prepad. Vsak predlog za poravnavo so znali izjaloviti. Skraja je bilo še precej imetja in je bilo tudi obljubljenih 26 milijonov dinarjev kritja za škodo, tako da bi vlagatelj dobili ves kapital povrnen ter bi izgubili le obresti. Danes pa so radičevci napravili že toliko škode, da se je bati konkurza. Konkurz pa pomeni, da bodo gosnice vse požrle.

Spričo takega položaja bi človek mislil, da bodo vsi pametni ljudje obsojali radičevsko gonjo proti rešitvi banke. Radičevci in z njimi klerikalci so na veliko radost Ländlerbanke in Trboveljske premogokopne družbe razširili vest, da je SDS kriva izgub banke. Zakaj naj bi bila SDS kriva, ne povedo. SDS je imela baš toliko vpliva na upravo banke kakor SLS ali SKS. Ko so bili pristaši SDS do leta 1923.

udeleženi pri banki, je bilo stanje banke zdravo. Sicer pa, kaj brigajo stranko gospodarska podjetja, kjer imajo nekateri pristaši delnice? Stranka se ne bavi z bankami in njihovim gospodarstvom.

Ko to ni držalo, so radičevci privlekli na svetlo, da je banka leta 1923. izplačala SDS za kulturne namene večjo vsoto. To seveda ni nič hudega, ker to delajo vsi zavodi, ki pač lahko po svojem razpolagajo s čistim dobičkom. Ker pa so novi gospodarji banke zahtevali povrnitev te vsote, jo je SDS res tudi vrnila že leta 1924. Kaj hočejo radičevci in klerikalci sedaj še od SDS?

Laž pa še ne počiva. Daleč sta padli SLS in SKS, da samo z lažjo delujeta proti nasprotni stranki. Prišel bo dan, ko bomo mi izpregovorili o klerikalnih in radičevskih zavodih, ki jih res vodita ti dve stranki, in tedaj bo jok in škripanje z zobmi.

V Beogradu je spričo volilne bitke, ki razsaja v vsej državi, nastopil zastoj v delu, V Narodni skupščini samo

finančni odbor pretresa novi državni proračun

ter klesti posamezne postavke brez uma in smisla. Vsi vemo, da je proračun za našo državo previsok, toda takšno postopanje, kakršnega kažejo v finančnem odboru radikalni in radičevci, je skrajno sramotno. Peticirajo nižje uradnike in uslužbence, ministrom in drugim visokim uradnikom pa puščajo vse udobnosti na državne stroške. Prikrajšujejo bolnice in šole, ne zmanjka pa jim denarja za vzdrževanje ministrskih avtomobilov. Med vsemi pa je

proračun ministrstva za kmetijstvo naj-sramotnejši

in si bivši minister Pucelj, ki ga je sestavil, pač ni dal dobrega izpričevala. Vrhu tega pa so sedaj med drugim še

črtani krediti za mlekarstvo šolo v Škofji Loki in za hmeljarsko šolo v Žalcu.

Od 300 milijonov, ki jih je določenih za kmetijsko ministrstvo, jih bo samo 28 namenjenih za kmetijstvo, vseh ostalih 272 milijonov pa bo pogoltnila birokracija pri ministrstvu. Proračun kmetijskega ministrstva razkrinkuje vso nesposobnost g. Pucija. Zato bo slovensko ljudstvo z njegovo stranko pri oblastnih volitvah krepko obračunalo.

Kakor tudi je bila agitacija za oblastne volitve izpočetka nekako medla, smo se ta teden vendar naenkrat znašli v hudem metežu, ki je potisnil zanimanje za vse druge dogodke v ozadje. Največ so k ostrosti volilne borbe pripomogli klerikalci in pučjevci s svojim blaznim kričanjem in divjaškim razsajanjem. Ze star pregovor pravi, da pes cvili, če mu stojiš na repu. Izid volitev v oblastne skupščine bo v nedeljo dokazal, da smo vsem na rep stopili mi — samostojni demokrati.

Hujše kot trtna uš so za vinogradnika radičevske carne za uvoz francoskega in italijanskega vina.

Politični pregled

Agitacija za oblastne volitve, ki se vrše to nedeljo, je na višku. Minulo nedeljo so porabile vse stranke za velike naskoke in se je širom države vršilo

nad 400 zborovanj,

večjih in manjših, lepo uspešnih in kričavih. V Ljubljani smo imeli krasno zborovanje, ki se je izpremenilo v mogočno manifestacijo naprednih idej. Ogromna dvorana novega Sokolskega doma na Taboru je bila nabito polna in so zborovalci navdušeno pritrjevali izvajanjem ljubljanskih kandidatov Naprednega bloka. Istočasno so v dvorani hotela Union zborovali klerikalci, ki so očetu dr. Korošču zopet prignali pred oči od blizu in daleč trope ovčic, ki so prikimovale vsem otrobom, ki so jih vezali klerikalni govorniki.

Važne izjave, ki bodo gotovo imele večje politične posledice, so padle na radikalskem zboru v Somboru (Vojvodina). Tu je

predsednik Narodne skupščine Marko Trifković ostro napadel Radiča,

označujoč ga kot velikega sovražnika Srbov in glavnega krivca zmešnjav in nemarnosti v naši državi. Trifković je eden izmed onih

radikalskih veljakov, ki je bil vedno zvest Pašiču in je zatorej sit Radičevih neslanosti, kakor jih je bil sit sam pokojni Pašič. Njegov nastop proti Radiču se mora torej smatrati za napoved obračunavanja radikalov z Radičem, katerega bodo sedanje volitve itak zelo potolkle.

Radič bo izgubil mnogo glasov,

in sicer ne le v Dalmaciji in drugih pokrajinah, kjer je doslej dobival volilce na lim z gorstajšnimi obljubami, marveč tudi na Hrvatskem. V nedeljo je Radič imel tri shode na hrvatskem Podravju, pa bi bil povsod moral bežati, da ga niso ščitili orožniki. Proti Radiču se obrača vse ogorčenje ljudstva, katero je vodil za nos. Razumne se, da bo tudi Radičev prirepek v Sloveniji čvrsto obsekan.

V Zagrebu, kjer je Radič včasih neomejeno gospodoval, se je v nedeljo vršil

velikanski zbor SDS,

na katerem je nastopil kot glavni govornik g. Svetozar Pribičević. Navdušena množica je velikega voditelja SDS na ramenih nosila in obsipala s cvetjem!

Ivan Albrecht:

Cucek in Bucek in kar je bilo vmes

(Dalje.)

III.

Že naslednji dan so vedele vse Dole, kakšne strašne doživljaje ve povedati kepasti Bucek in kako mu je zbog tega dano marsikaj, kar ostane sicer navadnim zemljanom večna skrivnost. Kmalu je seve vedel tudi Cucek, da je krojač Cucek poklepetal tudi to, kar je obljubil na večne čase pod smrtnim grehom ohraniti zase.

«Je že prav,» je pomislil Bucek, «čez sedem let pride vse prav.»

Bil je zadovoljen sam s seboj in še bolj seve s prijateljem Cuckom. Kjer je bil, je kahal nove porednosti in delal in koval načrte, kako bo razodeval Cucku svoje — skrivnosti.

Cucek je postal zdaj zopet pogumnejši. Spet je jel hoditi tako, da je kar mogoče pogosto srečaval Čevhlja in seve z novim pogumom hvalil njegovo zalo hčer. Puškar Čevhelj, ki je bil že v skrbeh, da si je krojač morda premislil, je bil zdaj spet potolažen. Sam je napeljeval Cucka, da bi že vendar enkrat — zasnubil. Povedal mu je, da je žena zdaj že dokaj okrevala in da bo prav kmalu spet lahko sama opravljala vsa domača dela.

«Potlej bo pa Matilda spet šla služiti,» je zaključil Čevhelj. Cucka pa je jela obhajati

kurja polt, tako se je bal za svojo izvoljenko, reči si pa le ni upal nič.

«Čudak,» je pomislil Čevhelj. «temu jo bo treba prav naravnost ponuditi. Ker za enkrat tega le še ni maral storiti, je obmolknil. Cucek pa je komaj čakal, da je spet dobil Buceka.

«Jeješ, Bucek, lepo te prosim, pomagaj mi,» je začel moledovati.

«Saj ne gori voda —»

«Še hujše —»

«Kaj pa je takega?»

«Čevhlja je spet zdrava!»

«To vendar ni nič hudega,» se je zasmejal Bucek.

«Oh, pa še kako!»

«Kaj je ne moreš trpeti?»

«O, Bog ne zadeni! Iz srca rad jo imam, saj je Matildina mati. Kar me spominja Matilde, imam vse rad, oh —»

«No, kaj pa je potem?»

«Oh, Marija, Bucek, ali še zdaj ne razumeš?»

«Kaj?»

«Oli, ko mi je vendar tako strašansko hudo povedati, oh —»

«Ali je Matilda bolna?»

«Da bi le bila, pa ni!»

«Ti si pa lep fant, res!»

«I no, če bi bila bolna, bi vsaj ostala lepo doma, tako pa — Oh, Bucek, ali me še res ne razumeš?»

«Nak!»

«Služit pojde, Matilda pojde spet služiti po svetu.»

«A tako?» se je na videz zavzel Bucek. «No, no, to pa še ni nič hudega. Saj se ne bo v zemljo vdral!»

«Še hujše!»

«Zakaj?»

«Kaj pa misliš?! Po mestih je gospoda, ki vse ve in vse zna in je z vsemi mažani namazana, kaj pa misliš, če dobi Matildo v roke, pa mi jo prevzame —»

«Nič se ne boji! Ali si kdaj že kaj govoril ž njo?»

«Sem.»

«Kje?»

«Na cesti.»

«Kaj?»

«Tako, kar je pač bilo. Vprašal sem jo, kam gre, kako je z vremenom —»

«Drugega nič?»

«Nič —»

«Seve, potem je res težava. — Ali bi si upal dobiti od nje las?»

«Las?»

«Da, las,» je potrdil Bucek.

«To bo pa težko,» je malodušno vzdihnil Cucek.

«Tega moraš dobiti,» je zatrdil Bucek, «sicer je vse zastoj.»

Cucek se je moral vdati. Spet je hodil po takih potih in ob takem času, da je moral srečati Čevhljina.

«Bog daj, oče!»

«Bog daj!»

«Ali je Matilda še doma?»

«Še,» je potrdil puškar in se razveselil, češ: «Danes se pa ojunaci!»

DOPISI

VNANJA GORICA PRI LJUBLJANI. Tu je umrla 13. t. m. v visoki starosti gospa Marija Gregorinova, roj. Urbančičeva, mati g. Edv. Gregorina, člana Narodnega gledališča v Ljubljani. Pokojnica je bila blaga žena, skrbna, požrtvovalna mati in pridna ter vestna gospodinja. Blag ji spomin.

BEVKE PRI VRHNIKI. V nedeljo se je vršil pri nas volilni shod SDS, na katerem je poročal kandidat g. Karel Mayer, ki je žel za svoja stvarna izvajanja, ki so predočevala predvsem gospodarsko stran oblastnih skupščin, dolgotrajno in pristržno odobravanje.

VRHNIKA. V soboto 15. t. m. smo imeli kljub delavniku v «Jantarju» dobro obiskan shod. Govor našega kandidata g. Majerja nam je dokazal, da je on res srečno izbran za naš okraj in da je vreden zaupanja ne samo kmetov, obrtnikov, inteligence, temveč tudi delavcev, kajti kdor ga je čul, mora reči, da je ta mož socijalno čuteč človek. Naš glavni tajnik dr. Rape nam je dokazal laži in nedelavnost drugih strank ter nam na drugi strani predočil delo naše stranke na vseh poljih, kolikor je bilo v danih razmerah mogoče. Če bi naša stranka imela toliko poslancev kakor klerikalna, bi danes bilo drugače, ker naše geslo je: Delo za narod in svoboda, enakost, bratstvo! Pod tem geslom volite vsi v četrto skrinjico. Agitirajte od moža do moža!

DOLENJI LOGATEC. Naš g. župan je v dno srca razžaljen, ker smo ob smrti njegovega pokojnega brata-zdravnika pisali, da je bil navdušen Sokol, vrl naprednjak in osebnih zdravnik g. doktorja Žerjava. V «Slovincu» si je dal temeljitega duska. Naj mu dobro tekne! Mož se je vedno delal nacionalista in je zatrjeval, da ni politik ter da se celo v občinski odbor ne bo dal več voliti, danes pa kandidira celo v oblastno skupščino in še celo na listi znanega dr. Natlačena. Tako je, če se človek vda slepi strasti! Glede ravnanja z uslužbeni, ki jim g. župan pušča popolno politično svobodo, bi si dovolili samo eno opazko: Nismo več v srednjem veku, ko je tlačen moral slepo slediti svojemu gospodarju. Danes uslužbenec ni več brezpraven suženj, ampak polnopraven sotrudenik v podjetju. Zvestoba v službi, zunaj po-

polna svoboda. To grozdje, g. župan, bo vedno bolj kislo!

GORNJI LOGATEC. One volilce, ki trdijo, da so protiklerikalni, pa se branijo voliti z demokrati, opozarjamo, da sta v tem volilnem boju samo dva resna nasprotnika: klerikalizem in demokracija. Ostale strančice — tudi socijalistične — le hote ali nehote pomagajo klerikalcem, ker slabijo napredne vrste. Zato morajo vsi protiklerikalci na volišče in voliti v našem srezu demokrata Poljanška iz Žirovi! — Dolenjski gosp. župan se menda v «Slovincu» jezi, ker smo zadnjič mimogrede omenili, da noče izvršiti od občinskega odbora sklenjene cestne razsvetljave v Gorenji vasi. To nas zelo veseli, posebno, če bo g. župan sedaj ustregel prošnji. Ker smo pa že pri elektriki, naj povemo, da je občinstvo vsak dan manj zadovoljno z Oblakovo elektriko, odkar se je g. župan preveč posvetil politiki. Pod večer je vsako delo pri sedanjih razsvetljavi nemogoče. Vsi izgovori so jalovi. Če se trgovcu blago pokvari, ga mora prodati po znižani ceni. Mi pa moramo slabo luč istotako drago plačevati kakor dobro.

ZIBERSČE. Med tednom so tudi klerikalci imeli svoj shod v Ziberščah. Zbralo se je nekaj nad 10 poslušalcev, ki jim je pridigal dolenje-logaški župan g. Oblak. Navzoči so se lahko na lastna ušesa in oči prepričali, kdo bo znal bolj zastopati kmečke in delavske koristi, ali kmet Poljanšek ali velepodjetnik Oblak. Ziberščani so se že odločili. Naša je druga skrinjica.

JEŽICA. Klerikalci se bahajo po «Slovincu», da bo vsa Ježica volila klerikalne poslance. To bomo videli na dan volitev! Ne verjamemo, da hočejo res vsi Ježičani pljuvati v lastno skledo. Na Ježici je mnogo delavstva, ki še ni pozabilo na Zaloško cesto, kjer so dali klerikalci streljati na delavce. Volilci tudi še niso pozabili, kaj so nam klerikalci z vojno storili hudega. Če pomisli vsak volilec, koliko škode nam je povzročila sedemletna brezplodna klerikalna politika, potem ne more voliti njihove liste. Le tisti jih bo volil, ki hoče imeti še slabše čase, kakor so sedaj. Demokratska stranka sklicuje za soboto 22. t. m. sestanek volilcev ob 7. uri v Sokolski dom na Ježici (Stožice). Kdor hoče slišati našega nosilca liste g. Zebala, naj pride na sestanek.

STRAŽIŠČE. V nedeljo 16. t. m. se je vršil v posvetovalnici Sokolskega doma občni zbor tukajšnjega Sokola. Navzoči bratje in sestre so z

velikim zanimanjem sledili posameznim poročilom ter večkrat posegli tudi v debato. Gorenjsko sokolsko župo je zastopal br. župni starosta doktor Semrov. Pri volitvah so bili izvoljeni: starosta br. Jakob Bajželj, podstarosta br. Leon Matajč, načelnik br. Slavko Masterl, prosvetar br. ing. Iv. Jezeršek; odborniki: dr. Ljudevit Kušcer, Leopold Zrinšek, Franc Benedik, Valentin Oman, Anton Križnar, Tomaž Kavčič, Franc Rant. Poleg tega so bili na občnem zboru izvoljeni še razni odseki. Upamo, da se bo novi odbor z vso delavnostjo poprijel pravega sokolskega dela in posvetil največ pozornosti v telovadnici, posebno naraščaju in deci. Pozivamo vse starše, da pošiljajo svojo mladež redno v telovadnice.

STRAŽIŠČE. V soboto zvečer se je vršil v Kranju shod SDS, katerega se je udeležilo do 40 naših zavednih volilcev, organiziranih pri SDS. Naše zborovalce sta podrobno še posebej poučila gg. Žerjav in Kramer ter jim dala natančna pojasnila o današnjem političnem položaju. Navzoči so se vračali s shoda zelo zadovoljni ter izjavili, da bodo 23. t. m. oddali vse kroglice v drugo skrinjico. Pozivljamo tudi vse druge volilce, da se ne dajo preslepiti od raznih lažkljukcev in obrekovalcev, ki hodijo po hišah ter ljudi varajo in slepijo s praznimi, lažnimi in neizvedljivimi obljubami, za hrbtom se jim pa rogajo in smejejo, češ, glavno je, da dobimo od njih kroglice, vse drugo je pa postranska stvar. Za to imamo nebroj dokazov. Zato pozivamo ponovno vse zavedne volilce, da se ne dajo več preslepiti in begati od nasprotnikov. Oddajte svoje kroglice v našo skrinjico, ki je druga. Časa je še vedno dovolj, da tudi vi, zavedni volilci, hitite od hiše do hiše k svojim sorodnikom, prijateljem, znanem in sosedom ter jih poučite, da bodo tudi oni oddali kroglice v drugo skrinjico, da bo zmaga tem veličastnejša.

STRAŽIŠČE PRI KRANJÚ. Krajevna organizacija SDS bo priredila v soboto 22. t. m. ob 8. uri zvečer pri tov. A. Križnarju v Stražišču volilni shod SDS. Vabite se vsi somišljeniki in prijatelji napredne ideje.

JESENICE. Dne 16. t. m. se je vršil shod SDS na Jesenicah pri «Mesarju». Udeležba je bila sijajna. Pred začetkom zborovanja je pozdravil ministra n. r. g. dr. Žerjava «Edinaš» g. Zmitek v imenu Edinosti. Po daljših izvajanjih g. dr. Žerjava, ki so se z navdušenjem sprejela, je govoril

«Kakšen dolg las imate na rami,» je zdajci vzkliknil Cucek.

Čevhelj se je nasmehnil:

«Oh, te ženske, kamor stopijo, puščajo svoje grive!»

Medtem si je Cucek junaško prisvojil dolg las, a Čevhelj se je namuznil:

«Lej ga spaka, pa ravno Matildin jel!»

Zdajci je Cucek poskočil od veselja:

«Ali res?»

«Res,» se je še bolj muzal Čevhelj.

«O, hvala Bogu,» se je zdajci razgrel Cucek, «hvala Bogu in vam! Zdaj je že vse dobro, zdaj sem pa na konju!»

Kakor dolgonogi pajek je odhitel, ne da bi se bil poslovil ali omenil, kam se mu tako mudi. Čevhelj je začudeno gledal za njim. Ko je prišel potem domov, se ni več mogel premagati in je zaupal hčeri:

«Matilda, veselo novico prinašam —»

«Kakšno?»

«Nevesta boš!»

«Jaz?»

«Ti!»

«Kje je pa ženin?»

«Zdajle me je srečal spotoma, ko sem šel domov. Zagledal je na moji rami tvoj las in je bil tako vesel, ker si ga je smel vzeti, da je kar norel!»

«Sem pa le radovedna, komu sem tako všeč?»

«Ugani!»

«Ne morem —»

«Ti pa jaz povem. Krojač Cucek te bo zasnubil —»

«On?! Mene?!»

«Prav res!»

«No, tega si vzamete pa lahko kar vi za moža,» se je zasmejela Matilda in jela uganjati take, da ni bilo nič več mogoče pametno govoriti z njo.

Čevhelj je bil seve nejevoljen, Čevhlja pa se je tudi sama morala smejati, ko je slišala, kakšnega ženina je oče Čevhelj preskrbel hčeri.

«Čudno, da ne pripelješ Bucka,» se je smejala Čevhlja in še bolj razdražila potrtega moža, ki ni mogel razumeti, kako morejo biti ženske tako nespametne, da zaničujejo tako dobre ženine.

Medtem je Cucek poškal Bucka.

«Že imam, že imam,» je zakričal, ko ga je zagledal, Bucek pa se je zadovoljno smehljajal.

«No, vidiš,» je dejal, «saj gre! Dokler boš z menoj oral, boš dobro oral!»

Zmenila sta se, da se snideta pod noč na Cuckovem stanovanju, kajti takih važnih zadev ni mogoče obravnavati v gostilni, kjer lahko marsikak nepoklicanec izvoha skrivnost, ki mora ostati tajna.

«Samo glej, če nisi komu izklepetal, kar sem ti povedal!»

«Nikomu,» se je vneto zlagal Cucek.

Zvečer, prav za prav pozno v noč je že bilo, je prišel Bucek k Cucku, ki ga je že nestrpno pričakoval. Bucek se je prijazno oprostil, češ, da je bilo treba vse še enkrat temeljito premisliti in ukreniti, kar je pač pri takem početju treba. Potem je jel razlagati nestrpnemu Cucku:

«Dekletov las, ki ga imaš, moraš o polnoči zakopati na grobu otroka, ki je umrl brez krsta —»

«Joooj,» je jeknil Cucek, «kaj pa misliš?!»

«Ali se mar bojiš?» ga je porogljivo zavrnil Bucek. «Jaz se niti samega vruga nisem bal, ti pa trepečeš pri taki malenkosti. Potem ti pač ne morem pomagati!»

«Ne, ne,» je branil Cucek, saj se ne bojim! Saj bom storil, kakor je treba —»

«Dobro tedaj. Ko zakoplješ las, počakaj do ene ure po polnoči. Tedaj zagledaš belo koščico, ki bo štrlela iz groba. Vzemi jo in beži, samo nazaj se nikar ne oziraj, sicer bo po tebi. S to koščico boš potem neviden. Lahko ti bo vse ostalo, ali ne?!»

Groza in radost, ki ju je občutil pri teh besedah dolgokraki krojač, sta mu čisto vzeli besedo. Samo prikimal je, da je pripravljen izvršiti tudi ta strahotni čin. Bucek je bil zadovoljen. Odšel je spet proti svojemu prenočišču in naročil Cucku, naj ga obišče, ko bo vse izvršeno.

Cucek je pač stokrat dušo in telo izročil vsem nebeškim patronom in pomočnikom, potem je pa le krenil na pokopališče. Dasi mu je pot curkoma lil s čela od same groze, je vendar bila ljubezen še mogočnejša nego strah. Šel je naravnost proti grobu, ki mu ga je označil Bucek, ter jel zakopavati las, čim je začelo v zvoniku biti polnoč. Komaj pa je malo pobrskal po zemlji, je začutil nekaj trdega. Hlastno je pograbil in bežal, ne da bi bil čakal ene ure. Ko je bil že čisto blizu Bucekovega bivališča, se je šele ojunčil, obstal in

g. Juvan, kateremu so navzoči opetovano pritrjevali. K besedi so se oglasili tudi gg. Cufer, Rabič, Pibrovec in drugi. Koncem shoda se je navzočim zahvalil za lepo udeležbo in za pažnjo predsednik shoda g. inž. Leskovšek. Klerikalci so poslali na shod nekega hrabrega vojščaka «Kalanove vojske», ki je zaradi pijanosti vzbujal vsesplošen smeh. Po shodu smo dali omenjenemu «junaku» priliko, da je za mizo krepko «dreto vlekel».

KRAŠNJA. V nedeljo je imel pri nas g. doktor Karba izvrstno obiskanih shod pri Pavletu. Razložil je volilcem pomen volitev v oblastno skupščino. Naslikal je program naše Samostojne demokratične stranke, ki je postavila na listo tudi našega domačina g. Franca Klopčiča, posestnika iz Spodnjih Lok. Zato smo vsi sklenili, da spustimo kroglice v prvo skrinjico. Le tisti, ki imajo plohe na očeh, bodo volili klerikalce. Tedaj vsi na volišče in v prvo skrinjico!

BOŠTANJ OB SAVI. Pri zadnjih volitvah smo nasedli Puceljevim obljubam in z veliko večino volili bivšo SKS. Kakor že povsod smo tudi pri nas prišli do spoznanja, da voditelji te stranke le vsemogoče obetajo, v praksi se pa za napredek kmeta nič ne brigajo in so pretežno le slabi javni gospodarji. Dokazov za to nam ni potreba iskati drugod, ker jih imamo dovolj doma. Na primer skrajno zanemarjene in razdrapane občinske ceste, že četrto leto sladko spavajoča podružnica Kmetijske družbe, pri kateri se je celo zgodilo, da člani, ki so članarino plačali pri podružnici, skozi vse leto «Kmetovalca» niso prejeli itd. Ker pri nas klerikalna in socijalistična stranka ne prideta v poštev, se nam bo prav lahko odločili, da bomo vsi volili 3. skrinjico, to je Samostojno demokratično stranko, koje nosilec liste je kmet, in ki edina skrbi, da se narod ne samo gospodarsko, ampak tudi kulturno dvigne. V Pucelj-Radičevo skrinjico bo spustilo kroglice le nekaj zaslepljenec.

ST. LAMBERT NAD SAVO. Nikar ne mislite, dragi bralci, da v St. Lambertu spimo kakor kralj Matjaž, čeprav ni glasu in ne dopisa iz naše gorske fare. Časa nam manjka za pisanje tudi sedaj v zimskem času. Vpreženi smo v delo kakor živina. Delamo novo občinsko cesto in vozimo les k rudniku v Zagorje. Sedaj se bližajo volitve in mi pravimo:

Kdor hoče biti brat med brati,
bo volil z brati demokrati!

Dne 9. februarja se bo pričel sv. misijon. Res treba nam ga je, da bomo še enkrat, kakor upamo, slišali res božjo besedo, kajti naš g. župnik nam ne ve povedati drugega kakor, kake časopise naj beremo, kako naj volimo in kak grešnik je bivši organist. Naj bo tukaj povedano, da je tega dovolj! Prižnica je za to, da se tam oznanja božja beseda, ni pa za to, da se z nje siplje zaničevanje do političnih nasprotnikov. Kdor je brez greha, naj vrže kamen v organista in naj ne sodi, da sam ne bo sojen. Mi smo vsega tega siti. Nehajte!

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU. V četrtek 6. t. m. smo imeli shod, katerega je sklicala krajevna organizacija SDS. Navzočih je bilo nad sto volilcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem stranknega delegata iz Ljubljane. Navzoči žužemberški kaplan s svojimi desetimi pristaši je skrbel za smeh in kratek čas. Zelo nesrečno je branil farno gospodarstvo v zadevi zidave novega farovža, ki stane uboge farane okrog šest milijonov kron, še slabše pa klerikalno gospodarstvo svojih dvajsetih poslancev, ker je priznal, da res za svoje volilce niso ničesar dobrega storili, ker niso mogli. Buren smeh je sledil njegovim izvajanjem. Podoba je, da je v Dvoru politično obzorje razčiščeno ter da bo klerikalnemu gospodarstvu kmalu konec.

KRŠKA VAS. Kljub ljutemu boju naših nasprotnikov: radičevcev in klerikalcev so izgledi za našo SDS zelo zadovoljivi. Naše upanje je, da bomo za več kot polovico napredovali od zadnjih volitev. Volilci, izprevideli ste že lahko, da niso za vas ne klerikalci ne radičevci ničesar dosegli, pač pa se po njihovi zaslugi nalagajo vedno večja bremena. Potrebno je, da se otresemo takih osrečevalcev ter glasujemo vsi za našo SDS, ki je postavila za kandidate pretežno kmete in obrtnike. Naši nasprotniki so na prva mesta postavili samo gospode, ki kmetijskih težav ne pozna. Torej na dan volitev oddajmo vsi kroglice v tretjo skrinjico, če hočemo, da se razmere zboljšajo.

FARA PRI KOSTELU. Paradiž obljubljen! V nedeljo 9. t. m. je bil pri nas shod Slovenske ljudske stranke. Prišla sta dva gospoda in sta nam

prinesla poln krošnjarski koš obljub, v drugem košu pa avtonomijo. Enega gospoda že poznamo od prej, saj je bil dolgo časa pri nas. Zdaj nas je prišel zopet obiskat in nam je obljubil železnico. Zdaj bomo srečni, sami si bomo gospodarili na svoji zemlji. «Mnogo dobrih del je storila deželna vlada za časa Avstrije,» je rekel. Kje neki? Pri nas se nič ne vidi. Za naše ubogo ljudstvo ni takrat ničesar dobrega storila. Res je tukaj nekaj lepih hiš, ali gospodje naj se vprašajo, kje si je ljudstvo zaslužilo denar, da si je zgradilo te hiše. Mnogi moške in fanti nikoli niso praznovali božičnih praznikov doma pri svojih družinah, kakor je to drugod, ampak v tujini v Ameriki, Avstriji, na Češkem, Madžarskem in Hrvaškem kot delavci, krošnjariji ali kot rudarji. Danes pa ne moremo nikamor; vse je zaprto. Ostati moramo v našem paradižu. Adam in Eva sta bila lahko srečna, ker je bil njun vrt večji, kakor je naš za nas vse skupaj. Zato moramo pri nas gledati, da pridejo do moči moške, ki bodo delali za nas. Zato si naj vsak premisli, kako bo volil pri sedanjih volitvah. Ali bi v siromašni slovenski avtonomiji kaj dosegli? Še nekaj vas je, ki imate svoje v Ameriki in lahko je tistim, ki imajo pomoč od tam. Amerika da delavcu dober zaslužek. Mnogi imajo po sedem dolarjev dnevno. Ali bi mi imeli v naši avtonomiji vsaj en dolar dnevneoa zaslužka? Nekemu klerikalnemu gospodu, ki nam je rekel, da smo bedasti kosteljski volilci, povemo: Ako smo mi volilci, bomo kot pošteni moške volili-li g. Ivana Rusa iz Loškega potoka. Njegova skrinjica je tretja.

NOVI KOT. Odkar so nas nehali nadlegovati tatovi, nismo imeli važnejših dogodkov, ki bi nas vznemirjali. Praznike smo praznovali po starem običaju; letos so bili dokaj kratkočasnejši. V šoli smo imeli namreč dve prireditvi, in sicer proslavo ujedinjenja skupno z Miklavževim večerom, za novo leto so pa predstavljali «Verigo» in «Snežulčico». Obe prireditvi sta popolnoma uspeli, posebno v moralnem oziru. Dasi je «Veriga» nekoliko sitna za male odre, so vseeno naši igralci vloge pogodili; posebno pohvalo pa zaslužijo Mejač, Marko in Mina. Mejač bi celo večjemu odru ne delal sramote. Tudi naš oder je omembe vreden, saj je delo in trud vodstva, napravljen z malimi stroški in v kratkem času. V ta namen

pregledaj kaj ima v roki. Res, bila je koščica, majhna in drobčkana kakor od petelinčka.

«Hvala Bogu,» je vzdihnil Cucek in si otiral znoj. «zdaj sem neviden. Bucek, vse žive dni ti ne pozabim te dobrote!»

Ko je prišel do hiše, je čul grohot in smeh, pa je vendar kar potrkal:

«Bucek, ali spiš?»

Smeh je potihnil.

«Kdo je?» se je oglasil znotraj Buckov glas.

«Prijatelj,» je povedal Cucek.

Bucek je prišel k oknu in ponovil vprašanje:

«Kdo kliče?»

«Jaz!»

«Kdo si ti?»

«Cucek, ali me ne vidiš?»

«Cucek?! Ni mogoče! Saj ni nikogar. Za Cucka pa že jaz vem, kje je ob tej uri,» je z veliko resnostjo poudaril Bucek.

Tako je bil Cucek prepričan, da je v sestri skrivnostne koščice res neviden.

«Čakaj,» je dejal, «bom pa položil na okno, kar sem dobil, potem me boš pa gotovo spet videl.»

Bucek se je komaj premagoval, da ni prasnjal v smeh, Cucek je pa previdno položil na okno skrivnostno koščico ter vprašal:

«No, ali me zdaj vidiš?»

«Joj, glej ga, saj je res Cucek,» se je hinavsko zavzel Bucek in častital prijatelju spricho tolikšne sreče.

«Ali pojdeš zdaj kaj kmalu k Čevrljevim?»

«Še nocoj to noč,» je hlastno odvrnil zaljubljeni krojač in hitro spet spravil v žep čudodelno kost.

(Dalje prihodnjč.)

Ivan Albrecht.

Nekaj o vražah in raznih skrivnostnih pojavih v življenju

(Konec.)

Znan slovenski kipar je stanoval na ljubljanskem Gradu. Nekoč nenadoma zagleda kraj postelje pesnika Simona Gregorčiča, ki je tedaj bival v Gorici. Jame se ž njim razgovarjati, dokler Gregorčič ne — izgine. Kmalu nato je bila v Ljubljani že znana vest, da je pesnik Simon Gregorčič — umrl.

Kako si je mogoče razlagati ta pojav? Učenjaki imajo dandanes za to že več hipotez, to se pravi poskusov razlage. Da se preveč ne razblinim, naj omenim samo enega, ki je najbolj verjeten, ker je najbolj naraven in zato tudi najjasnejši.

Mislimo si dve brzojavni postaji, ki sta med seboj zvezani. Ti dve lahko poročata druga drugi, kar in kadar kdo želi. Kot delovanje teh dveh brzojavnih postaj, tako je treba v duševnem zmislu pojmiti delovanje dveh človeških možganov. Ako tedaj z vso silo na koga mislim, se mi lahko zgodi, da dobim ž njim nekako miselno, nekako duševno zvezo, ki prenešana v zunanji svet ni nič drugega nego zveza dveh brzojavnih postaj. Kakor tam brzojavni aparat, tako se tu odzove mojim mislim znanec ali prijatelj, ki sem mislil nanj. Čim si enkrat predočimo to, gremo lahko še korak dalje. Ako na mojega znanca moje misli tako uplivajo, da jih skoro nehotе dozna, je čisto razumljivo, da pod uplivom teh misli vidi tudi mojo sliko, torej mene.

To je v glavnih obrisih razlaga vseh primerov, raznih spominov in podobnih pojavov, v kolikor niso samo plod sleparstev. Seveda je v tej razlagi še mnogo nejasnega, kakor je bilo še pred malo desetletji in je deloma tudi danes mnogo nejasnega v pojavu brezžične telegrafije in telefonije. Gotovo nas pa ta preprosta razlaga obvaruje, da ne nasedemo raznim sleparjem. Kolikokrat hoče kdo ljudstvo izkoriščati s tem, da vidi «rajne», tega v nebesih, onega v peklju, drugega spet v vicah. Saj smo imeli malo pred svetovno vojno tak pojav v logaškem okraju, potem nekje na Dolenskem. To vse je ali plod bolnih živcev, — tak človek spada potem v blaznico! —, ali pa čisto navadno sleparstvo, ki zasluži prav pošteno kazen.

Iz tega sledi, da je treba vsako govornico o spominih in podobnem sprejemati le z veliko previdnostjo, če pa smo se prepričali, da ni sleparije ali bolne domišljije vmes, iskati prirodne razlage. Ciganke, potepuhi in razna druga taka prevejana drhal ne bo rešila vaših dragih trpljenja v življenju, še manj pa uplivala na njih posmrtnost. Če pa bi kdaj sami doživeli kak tak pojav, nikarte misliti, da ima svoje prste vmes ne vem kakšen hudobec, ampak se zavedajte, da je to le dih ljubezni vašega znanca ali prijatelja.

Ti pojavi so pod uplivom nevednosti rodili nebroj vraž. Nekaterе so sicer čisto nedolžne, mnoge pa so tudi škodljive, zlasti vse one, ki na podlagi takih pojavov vzbujajo razdore. Ker nočem, da bi mi kdo podtikal namene, ki jih nimam, jih tu ne bom posebej navajal. Morda še kdaj drugič nanese potreba in prilika na to...

Spiritizem! Pred leti se je tudi pri nas o tem precej govorilo, medtem ko je danes to stopilo v ozadje. Bili so celo po deželi tu pa tam precej

je daroval g. Franc Cimprič les za ogrodje in s tem mnogo pripomogel, da si vodstvo ni naprtilo prebuhih bremen. Oder bo sedaj stalen ter smemo pričakovati, da nas vodstvo šole v kratkem zopet počasti s kako prireditvijo. Kakor je iz navedenega razvidno, bi lahko živeli lepo v miru, ko bi se gotove osebe vedno ne tožarile. Prav tako kakor v «Verigi» se tudi pri nas tožarijo za nič. Ena tožba rodi drugo in tako gre naprej. «Ljubezni ni in, kjer je ni, tam je sovraštvo,» to so besede Primoža in te besede naj si zapomnijo oni, ki vidijo smet v tujem očesu, a bruna v lastnem ne odstranijo. — Z veseljem smo vzeli na znanje, da je za nosilca liste postavljen g. Rus iz Loškega potoka. Veseli smo, ker vemo, da so postavili za kandidata moža, ki je na pravem mestu in ki bo nam revnim kmetom gotovo v pomoč, saj je naš človek. Zato ključemo vse mornim, ki hočejo sebi dobro: g. Rus mora biti oblastni poslanec. Le pomislite, kolikim je on že pomagal v stiski; sedaj se izkažite hvaležni. Od njega smete pričakovati pomoči, ker je on edini, ki pozna naše težnje ter bo žrtvoval vse, da nam bo pomagal. Pričakujemo tudi od onih, ki so pri zadnjih volitvah iz osebnih koristi dajali svoje glasove v druge skrinjice, da se zavedajo svoje dolžnosti ter da se vrnejo... Ne mislite, da nam bodo drugi pomagali, saj nas niti ne poznajo. Pomoči smete pričakovati le od moža, ki nas pozna in ki čuti z nami. In ta mož je g. Rus, mož jeklene volje in kremenitega značaja. Pustimo vse one, ki nas samo zapeljujejo, pustimo jih pri miru!

K o t a r.

BRASLOVČE. Na naši SDS listi za volitve v oblastno skupščino imamo samo ugledne, sposobne in delavne može, ki zaslužijo vse naše zaupanje. Mi Savinjšani smo hmeljarji in v hmeljarstvu je naša bodočnost. Kdo se je za hmeljarstvo doslej najbolj brigal? To je bila naš SDS. Demokratiški časopisje, predvsem «Jutro», je posvečalo hmeljarstvu od nekdanje največje pozornosti in storilo mnogo dobrega za hmeljarje. Kaj so pa napravili klerikalci, kaj pucljevci? Še kredit za hmeljarsko šolo v Zalecu, katere ustanovitev je zahtevalo najprej «Jutro», je sedaj črtan, kar je znamenje, da vlada, katero podpira tudi g. Pučelj, nima za naše interese nikakega smisla. Kaj bi lahko pomenila za nas hmeljarska šola, to bodo naši hmeljarji občutili

še, ko se bo, kakor je podoba, lotila peronospora tudi goldinga. Takrat se bo pokazalo z vso odločnostjo, da mi potrebujemo res dobro izšolane hmeljarje, da bomo mogli rešiti hmeljarstvo, ki je bogastvo Savinjske doline. Na naši listi pod nosilcem g. Lesničarjem imamo tudi kmete hmeljarje, zato volimo vsi v 5. (peto) skrinjico!

GORNJA BLANCA. Zadnje nedeljo smo imeli v našem zapuščenem kraju živahen dan. Po naši razdrapani cesti, ki nas vedno na novo spominja na naše dosedanje zastopnike in oblastneže, ki so se toliko brigali za nas kakor za sneg prejšnjega leta, so prispeli k nam kandidati SDS za oblastno skupščino g. Cimperšek in dr. Stiker iz Brežic ter g. Ribnikar iz Ljubljane. Na volilnem shodu pri Travnerju se nas je zbralo toliko, da so bili gostilniški prostori premajhni in da so morali volilci še zunaj stati. Govorniki so nam prav razumljivo razložili pomen oblastnih volitev, pjasnili «dobrote» in grehe dosedanjih večinskih strank v državi, ki so nas s svojo nesposobno politiko spravile že na beraško palico. Na volilni shod je prišel tudi brezovski Franceelj s par svojimi pristaši, ki so imeli očitni namen, preprečiti mirni potek zborovanja. Takoj v početku je možak že začel delati medklice, pa smo ga kmalu ukrotili. Ko je videl, da je skoro sam in ko se jih je nalezel, da mu je brenčalo po ušesih, se je obupano izmuzal iz sobe. Posebno je postal krotak, ko je zagledal našega zdravnika gospoda dr. Benedičiča in le škoda je, da ni poslušal še njegovega govora, da bi slišal, kaj in kje je resnica. Volilni shod nas je vse potrdil v mnenju, da je najboljši in najpametnejši, da tudi mi sedaj pri volitvah «okoli obrnemo». Enkrat mora biti konec neznosnih razmer in skrajni čas je, da se začne novo in boljše življenje. Oči so se nam odprle, mrena nam je padla z njih. Pozno je sicer, a če bomo pomagali Samostojni demokratiški stranki podreti neumnost klerikalne stranke, bo vsaj odstranjena glavna ovira za naš napredek. Brezovljani in okoličani, v nedeljo 23. t. m. vsi na volišče! **Brezovška skrinjica je II. (druga)!**

DOL PRI HRASTNIKU. V nedeljo se je pri nas v gostilni pri Petru vršil volilni shod Samostojne demokratiške stranke. Shod je bil tako veli-

časten za našo misel, da je iznenadil vsa pričakovanja. Takega shoda v Dolu še ni imela nobena stranka. Nekdanj trdo klerikalno gnezdo se pod silo naše poštene misli ruši, ker kmetje in delavci uvidevajo, da klerikalna stranka res misli, da smo kmetje in delavci samo za to, da volimo klerikalne župnike in advokate ter da pridno bero nosimo, sicer pa moramo molčati. Kmet in delavec hočeta od poslancev kaj imeti. Ker 20 klerikalnih poslancev že 7 let ničesar dobrega ne prinese in nas samo tolaži, smo se tolažbe naveličali in SLS soglasno obrnili hrbet. Krepko smo se oklenili demokratiške misli, katero predstavlja SDS in naš nosilec liste za oblastne volitve dr. Bohinjec. V njega imamo polno zaupanje. Ni skoro rudarja po naši dolini in po hribih na okoli, ki ne bi bil že deležen uspehov njegovega truda. Razen nekaterih, ki še niso odprli svojih oči, katerim pa se že tudi polagoma svita, bomo vsi brez izjeme volili dr. Bohinjca, ker vemo, da bo z izvolitvijo v tako važno oblastno skupščino imel še več možnosti, da nam pomaga. Zanimivosti na našem shodu je bilo precej. Na zborovanju je bilo nekaj klerikalnih agitatorjev, katerim se najbrže dobro godi — nam ne — in ki so imeli nalogo shod moliti. Pa se jim ni posrečilo, ker si niti poskušati niso upali, tako krepka in neizpodbitna so bila izvajanja našega kandidata. Beseda jim je bila ponudena, pa niso hoteli govoriti. Ko je naš kandidat omenjal klerikalno laž, da klerikalci branijo Slovenstvo, pri tem se pa v Celju in Mariboru vežejo z Nemci, je neki klerikalni agitator z medklicem rekel: «Saj znate nemški.» Tako smešno je opravičeval to zvezo. Klerikalci vpijejo, da so radikali krivi vsega zla — pa kljub temu se vežejo sami z njimi v Mariboru. Klerikalci pravijo, da smo mi proti veri, kar pa ni res; manjšo nevarnost za vero pa vidijo v zvezi s komunisti, ki so gotovo prav posebni brezverci. Neki Arnšek je rekel, da je škof moral komuniste voliti, ker so imeli z njimi volilni sporazum. Saj to je naš on, kar je grdo. Na shodu je bilo tudi nekaj socialistov, od katerih je govoril gosp. Hrušič in tudi on povedal par dobrih na račun klerikalne demagogije, ki lovi delavske glasove, delavcev pa ne postavi na listo. Na shodu se je pojavil tudi g. Bernot, ki je zelo učeno go-

močni spiritistični krožki. Ljudje so klicali duhove, da je bilo veselje. No, s tem sem tudi že označil spiritizem. Beseda je latinskega izvora (spiritus, po naše duh). Spiritisti menijo, da stopijo lahko potom raznih posrednikov (medijev) v zvezo z duhovi. S pomočjo «duhov» hočejo doznati skrivnosti posmrtnosti itd., vendar se je doslej izkazalo vse kot sleparija ali pa prevara čutov. Zato spiritistom lahko pustimo njihovo veselje. Naj le kličejo duhove in se zabavajo z njimi.

Poglejmo še hipnotizem. Beseda izvira iz grške besede hipnos = spanje. Človeka hipnotiziram, ako dosežem, da na ukaz moje volje, torej pod mojim uplivom nenadoma zaspi. Dasi je hipnotizem po eni plati velikega pomena, zlasti v zdravilstvu, uganjajo po drugi strani razni šušmarji z njim mnogo zlobnih sleparstev. Hipnotizirani človek je namreč tistemu, ki ga je uspaval, dostikrat popolnoma pokoren in tako rekoč slepo orodje v njegovih rokah. Naj navedem iz tega področja dva značilna primera.

Neka žnanstvena družba je hotela ugotoviti, ali bi hipnotizirani človek bil zmožen tudi kaznivih dejanj, kakršnih v normalnem stanju ne bi storil. Izbrali so si v ta namen dva zaročenca. Nevesto so hipnotizirali in ji v tem stanju ukazali, naj zastrupi svojega ženina. Ženinu so medtem naročili, naj se zgrudi kakor mrtev, čim zavzije pijačo, ki mu jo bo dala nevesta. Nato so dali zaročenki kozarec vina in čisto neškodljiv prašek, češ, da je to strup, ki naj z njim zastrupi ženina. Dasi je zaročenka svojega izvoljenca imela resnično rada, je v hipnotičnem stanju dozdevni strup pomešala med vino, ponudila zaročenca pijačo ter se razveselila, ko je videla, da se je zgrudil na tla: «Glejte, je že delovalo!» S tem je bil podan dokaz, da je hipnotizirani človek lahko zmožen tudi zločina, iz česar sledi,

kako strašen je hipnotizem, ako ga obvlada hudoben človek.

Posebej kaže to še tale primer. Neka gospa je v večjem mestu v severni Italiji naenkrat začela jokati in se preplašeno ozirati okrog sebe, ko jo je ob prihodu vlaka vprašal sprevodnik, kje ima vozni listek. Obupno je vpraševala, kje je in kaj se ž njo godi. V nadaljnjem razgovoru se je izkazalo, da je nesrečna ženska postala žrtev brezvestnega zločinca, ki jo je v Parizu hipnotiziral, jo okradel in izrabil ter jo nato posadil v vlak, da se je peljala, kamor ji je pač ukazal. Primer se je zgodil že pred leti in je vzbudil daleč naokrog mnogo pozornosti in mnogo strahu.

Nas zanima hipnotizem še posebej kot vir raznih vraž, ki sem jih deloma omenil že v začetku (urok, hud pogled). Hipnotizem namreč ni nič novega. Posluševali so se ga pri svojih čarovnijah že ljudje tisočletja pred Kristusovim rojstvom. Ker pa hipnotizirani občuti čisto bolečine v glavi in se tudi sicer počuti slabo, je gotovo nastala iz tega vera o «hudem pogledu». Poleg tega je hipnotizirani človek, kakor smo videli, slepo orodje v rokah tistega, ki ga je hipnotiziral. Znan mi je primer, ko je nekdo hipnotiziral človeka, ki ga je mučil revmatizem, ter mu v hipnotičnem stanju zatrdil, da je zdrav in da ne sme več občutiti bolečin, pa je dotični, čim se je prebudil, z veseljem ugotovil, da ga res ne muči več revmatizem. Cele štiri mesece po tem ni čutil nobenih bolečin več.

Kakor tu v dobro, tako je lahko mogoče in tudi gotovo, da se drugje rabi hipnotizem v slabo smer, iz česar je bržkone nastala vera o urokih in podobnem zlu. V tem tudi obstoja razlika med prej označenimi in tu omenjenimi vražami. Prve kot druge pa prežene samo resnična prosveta.

H koncu naj še omenim vražo o živalih, ker se mi vidi tudi to v izpopolnitev celotnega pregleda o tem predmetu potrebno.

Pes, pravijo, naznanja gospodarjevo smrt. Resnica je, da je pes v bolniški sobi čisto nemiren in da z žalostnim zavijanjem in tulenjem napoveduje pogosto bolnikovo smrt tedaj, ko bolnik sam še trdno veruje, da bo okreval. Kako je to mogoče? Nekateri menijo, da je pes v zvezi z dobrimi duhovi, drugi ga spravljajo v zvezo s hudobnimi, pes pa je pri tem čisto nedolžen. Niti z enim niti z drugimi nima nič opraviti, pač pa počne tako, kakor mu ukazuje njegova narava. Pes ima namreč silno dober vonj, neprimerno boljšega nego n. pr. človek. Ta njegov izredno fini vonj je obenem njegov dobri in zli duh. Smrt pri človeku bolniku ne nastopi tako, kakor si v splošnem predstavljamo. Nekateri celice v človeškem telesu umro mnogo pred tistim časom, ko mi opazimo smrt. Te celice se seveda v človeku razkrajajo, gnijejo in povzročajo smrad, ki ga človek morda čisto nič ne občuti, medtem ko je psu zoperu. Zato pes cvili in laja in toži ter tako naznanja bolnikovo smrt. Da bo to čitateljem lažje umljivo, naj omenim samo nasproten primer: da namreč nekatere celice žive še nekaj časa po tistem trenutku, ko pravimo, da je človek umrl, a najdalje one, ki sestavljajo lase (brado, brke). Ta in oni je gotovo že videl mrliča, ki so ga takoj po smrti obrili, a je bil, preden so ga pokopali, že spet precej kosmat: dokaz, da so lasje zamrli šele po človekovi smrti.

Čudna so pota narave, čudna pota človeškega duha, naloga nas vseh pa je stremeti po čim večjem spoznanju in razumevanju sebe in pojavov okrog nas. S tem šele dokažemo, da smo več nego ostala živa bitja, da smo — ljudje!

voril o vsem mogočem in kot socialist, ki se bori za resnico, tako zavijal in skušal hujskati, da to prav nič ni bilo v skladu z demokracijo. Ko je kot delavski «voditelj», kar po vsej sili hoče biti, nekemu delavcu zakričal, naj «gobec» drži, bi kmalu zletel ven. Lotil se je tudi svojih zaveznikov socialistov v Delavski zbornici. Pri vsakem svaku pa je klical na pomoč sodišče, kjer naj ubogi delavci za žalitve iščejo pravice. Pa so pre-pametni. Ta shod, na katerem je bilo nad 250 ljudi, je pokazal, da je v našem kraju samo za Samostojno demokratsko stranko prostor. Druge stranke bodo izkopnele.

LITIJSKI SREZ. Ako premotrimo kandidate različnih strank, se nam ne bo težko odločiti. Minili so časi, ko verjamemo le «Domoljubu». Danes že znamo samostojno misliti in zato bomo oddali kroglice v tretjo skrinjico našega g. Franca Lajovica, nikakor pa ne bomo volili g. Lebinerja.

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Star pregovor pravi: Ako stopiš mačku na rep, zaevili. Isto je storil dopisnik «Slovenskega gospodarja», ki je skušal odvratači sum v zadevi podtaknjene dopisa «Domovinu», naperjenega proti g. provizorju po pristaših SLS. Resnici na ljubo smo dolžni zadevo vsaj delno pojasniti. Takoj prve dni, ko je prevzel g. provizor posle župnega upravitelja, je zagrmelo po vsej fari, da on ni primeren za šmarjeto ter da se mora čim prej spraviti proč. Dokazi so na razpolago, da se je g. župan kot predstavitelj SLS obračal na izrazite naprednjake in pravil pomoči, naj se imenovani g. provizor čimprej premesti. Dogodil se je celo primer, (priče na razpolago), da je prišel g. župan Josip Sluga k izrazitemu demokratu in prosil za «Domovino» z besedami: «Ali je dopis, naperjen proti g. provizorju, že objavljen?» Ne-strpno je segel po «Domovinu» ter h koncu izjavil: «Ta človek mora od tukaj izginiti, mi ga moramo spraviti.» Krajevna organizacija Sveti Krištof in Marija Gradec še ni znan dopisnik, medtem ko je g. župan, kakor smo omenili, z ne-strpnostjo pričakoval «Domovino» radi navedenega dopisa. Dokler ne bo g. župan izdal dopisnika, bomo trdili, da izvira dopis iz njegovih vrst. Za enkrat smo omenili samo to in pričakujemo stvarnega odgovora, sicer se spustimo v podrobnosti in objavili bomo s pričami dosledna dela g. župana in njegovih pristašev proti svojim dušnim pastirjem, ki so kot upravitelji cerkvenega premoženja na pravem mestu.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V nedeljo 9. t. m. se je vršil pri nas javni shod SLS v kaplaniji. Kot glavni govornik je nastopil g. Terseglav iz Ljubljane, ki ni povedal maloštevilnim poslušalcem ničesar posebnega, samo jih je bodril za nadaljnjo potrepljivost in jih prosil, naj še v bodoče volijo predstavnike SLS. Gosp. župnik, ki je predsedoval shodu, je ljuto napadal g. dr. Bohinjca. Omenil je, da SLS kandidira kaplana zaradi tega, ker nima zmožnih ljudi, ki bi znali zastopati interese klerikalne stranke. Vprašamo g. župnika, ali je še vedno mnenja, da morajo zastopati poslanci interese stranke in zanemarjati preča gospodarstva ter socialna vprašanja. Trezni volilci smo mnenja, da mora biti enkrat konec pogubonosne politike in pričeti je treba s stvarnim delom za blagor naroda. Ker je kandidat g. Zmave, kaplan v Trbovljah, docela pod vplivom predstavitev pogubonosne stranke SLS, smo se odločili, da oddamo 23. t. m. naše glasove v četrto skrinjico za kandidata dr. Jožo Bohinjca.

SV. LENART NAD LAŠKIM. V našem kraju, ki je po večini kmečki, se pojavljajo v zadnjem času mnogostevilni agitatorji. Po eni strani nas hočejo pridobiti za kroglice klerikalci, po drugi pa Radičevi slvenski Hrvatini. Sreča naša je, da prihaja k nam lepo število «Domovine», katera nam pove golo resnico. Slovenska ljudska stranka ni s svojimi poslanci napravila ničesar. Prav tako g. Pucelj kot minister za kmetijstvo nima za nas kmeta ničesar dobrega pokazati. Pucelj je izročil svojo stranko za ministrski stolček Radiču. Zakaj naj ga še volimo? Odločili smo se za kandidata dr. Bohinjca, katerega nam «Domovina» pripo-roča. Vsi, ki imamo že dovolj praznih klerikalnih

in Puceljevih obljub, bomo oddali kroglice 23. t. m. v četrto skrinjico.

OPLOTNICA. V 2. številki «Slovenskega gospodarja» se je po daljšem času zopet ojunatil klerikalni dopisnik, še omenen od misijonskih «čegnov», in zliil svojo nezrelost na naše napredne sloje, zlsati na tukajšnje delavne in vnete pristaše SDS. Posebno sta dopisniku na poti gospoda Petelinšek in Medved, oba pošteni, resnicoljubna, nesebična in za obči blagor v istini vneti moža. Pisec sam pač ni vreden, da bi njima čevlji zglancal in šmirice zavezal. V svoji gorečnosti in krščanski ljubezni do bližnjega poziva dopisnik na bojkot naprednih trgovin in obrtništv, ne zavedajoč se, da kupec gleda le na boljše blago in boljše postrežbo. G. župniku smo dolžni javno zahvalo zaradi indirektna agitacije za napredno časopisje, posebno za «Jutro» in priljubljeno «Domovino», ki jo gotovo tudi sam rad čita, in še celo brez greha. Le klerikalnim ovčicam je prepovedana. Kljub vsej zabrani pa segajo ljudje radi po «Jutru» in «Domovinu», najboljšima slovenskima časnikoma. Pa vrnimo se nazaj k dopisniku, njegovemu čaju, žganju in vinu! Res se je ponujala in dajala pijača na dan volitev v neposredni bližini volišča, a to le od strani klerikalcev in samo njihovim najzvestejšim volilcem. Kako so veseli in židane volje, brisajoč se okoli ust, prihajali iz svojega okrepevališča, je splošno znano. «Gospodarjevemu» dopisniku čestitamo k njegovemu zavijanju in potvorbi resnice.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Na vseh voliščih šmarškega sreza je naša skrinjica tretja. Le vsi tako, da tretja skrinjica polna bo!

SEDLARJEVO. Tukaj sta nas posetila 13. t. m. g. Perkovič, nositelj liste tretje skrinjice, in okrožni tajnik g. Malgaj. Udeležba je bila krasna. G. Jevšnik, dr. Novačanov sodrug, je hotel zborovanje motiti. Govornika sta neresnične napade mirno odbijala. Uspehi se bodo pokazali v nedeljo 23. t. m. Razšli so se zborovalci v prijetnem in prijaznem razpoloženju.

PRISTAVA. Ker poznamo osebno vse kandidate naše liste, bomo 23. t. m. pometli iz naše občine z dohtarskimi strankami, to je s klerikalno (dr. Ogrizek) in z radičevci (dr. Novačan). Mi vsi bomo volili kmetško kandidatno listo, ki ji stoji na čelu kmet in župan g. Perkovič. Vsi kroglice v tretjo skrinjico!

SV. PETER POD SVETIMI GORAMI. Dne 13. t. m. je bil pri Gabronu jako dobro obiskan shod SDS. Predsedoval je zboru g. Ulčnik, naš kandidat. Nosilec liste g. Perkovič je s prijaznimi kmečkimi besedami pozdravil svoje volilce, na kar je podal pregled delovanja poslancev v Beogradu in pomen sedanjih volitev. Zborovalci so ga poslušali s pozornostjo. Govorili so še tudi gg. Malgaj, Ulčnik in dr. Kunej. Pozno v noč so se zborovalci razšli z obljubo, da bodo oddali v nedeljo 23. t. m. svoje volilne kroglice v tretjo skrinjico, kajti naša lista je res kmečka.

PODSREDA. Tukaj se naša demokratska stranka lepo razvija. Dne 14. t. m. smo imeli volilni sestanek, katerega so se udeležili ugledni možje naše občine. Poročali so gg. Perkovič, Malgaj in oblastni tajnik Spindler. Tudi Podsreda bo dobro odrezala. Naša skrinjica je tretja.

ZETALE. Tu smo imeli 16. t. m. na shodu tajnika SLS Kranjca, ki nam je vrtel staro lajno o avtonomiji ter okračal vse druge stranke po svoji navadi. Tudi dva radičevca sta prišla agitirat za Radiča. Ali jim bodo pametni Zetalanci še verjeli? Mislimo, da ne, kajti volili bodo le kmeta Perkoviča, ki je naš sosed. Gotovo bo kmet bolj za kmeta gledal kakor kak gospod, ki samo ob času volitev pleše okoli kmeta kakor maček okoli vrele kaše, potem pa vsestransko pozabi nanj. Pametni volilci, kroglice v tretjo skrinjico! Kmet za kmeta!

SV. LENART PRI VELIKI NEDELJI. Gospod urednik, v «Domovinu» ste dali izjavo glede novice o smrtni nesreči na Sejanici, da nikakor niste imeli namena osebno žaliti župana g. Konrada Prejaca. K temu omenimo toliko, da bi gospod Prejac kot župan moral sklicati občinski odbor, kateremu bi predložil, kaj naj ukrene glede

brvi, ki jo je voda odnesla. Še do danes je vse pri starem. Le nekako zasilno brv je nekdo položil po tisti nesreči čez potok. Toliko resnici na ljubo.

VELIKA NEDELJA. V jeseni, ko smo imeli pri nas misijon, so misijonarji ropotali čez «Domovino», kakor da bi «Domovina» te misijonarje obsodila na smrt. Sedaj pa udriha naš dekan g. Horvat po «Domovinu» in moli vsako nedeljo skupno z vsemi ljudmi, ki so v cerkvi, za tiste, ki «Domovino» berejo. Gospod dekan, to ni samo smešno, temveč grda zloraba cerkve. Vsi ti očenaši, ki se vsako nedeljo v naši cerkvi zmolijo za bralce in bralke «Domovine», so povzročili, da ima «Domovina» že skoro v vsaki hiši po vsej župniji svoje zavetišče. Zahtevamo, da prekinete to zlorabo! Kaj res ni zakona, ki bi preprečeval tako versko zlorabo in grdo norčevanje iz ljudi, ki nočejo trobiti v politični rog kakšnega nestrpnega politika v duhovniški obleki.

LAJTERSBERG. V nedeljo 16. t. m. se je vršil v gostilni Dreisger lepo uspeli volilni sestanek. Bilo je navzočih 25 oseb. Ugotoviti moramo, da SDS do tega dne sploh ni imela v tem kraju shoda, ker je do zadnjega bila ta občina neomajna klerikalna trdnjava. Ali kakor padajo trdnjave druga za drugo, tako napreduje tudi napredna misel na deželi. Shodu je predsedoval g. Rože, poročal pa tovariš g. Robnik, ki je v več kakor enournem govoru v lepih in razumljivih besedah podal jasno sliko političnega položaja v naši državi, naslikal razmere in delovanje naše stranke, primerjal naše delo za ljudstvo in ono demagogijo ljudskih «osrečevalcev» klerikalcev in radičevcev. Navzoči zborovalci so res z velikim zanimanjem sledili izvajanju govornika, ki je žel zaslužen priznanje. Nadalje je poročal še kandidat g. Smonig in pojasnil program ter delo, ki nas čaka v bodoči oblastni skupščini. Ob 6. uri zvečer je predsednik Rože zaključil lepo uspeli shod. Volilci, v nedeljo pa oddajte vsi svoje kroglice v četrto skrinjico.

SLOVENSKE GORICE. Megla nas duši, da se Bog usmili. Avtomobili pa švigajo kakor blisk po tej neizprosni megli in iz meglenih avtomobilov skačejo rimski dohtarji kakor miši iz pasti. Pa prireajo po gostilnah volilne pridige in pravijo, da so klerikalci baje najbolj čisti (ojej!). Udrihajo po svojih nasprotnikih, jih blatijo in psujejo, da je kaj. Pri tem trdijo, da branijo Kristusovo vero. Kristus pa je rekel: «Izderi bruno iz svojega očesa, potem šele opozori svojega bližnjega na pezdár v njegovem očesu!» Gorje vam, vi farizeji! Da, gorje vam! Brizgate sovraštvo in blato na druge, da bi oslepili nerazsodne ljudi in jim izvabili volilne kroglice za vašo skrinjico. Zakaj psujete pristaše SDS z demokratariji? Kaj, ko bi vam vrnili s klerikavzarji? Toda nečemo vas posnemati. Ali se spominjate, gospodje klerikalci, kako vam je gospod katehet razlagal v šoli priliko o tistem ogabnem bahaču, ki je drzno kazal na cestinarja? Zelo se nam vsiljuje misel o njem, ko slišimo vaše bahave volilne pridige po gostilnah. Nerpestando se hvalisate: «Mi smo mi, vzvišeni nad vse druge, mi smo najboljši!» O farizejstvo, kako ogabno oskrunjaš Kristusove nauke ravno ob volitvah in to iz same požrešnosti po volilnih kroglicah! Človek, ki si upa misliti s svojo glavo, bo vrgel kroglico v demokratsko skrinjico, v klerikalno pa bo pokazal samo trdo pest. Amen!

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. V četrtek 13. t. m. se je vršil v Koračicah v hiši g. Stanka Cvetka dobro obiskan zaupni sestanek SDS. Kot glavni govornik je nastopil g. Lovro Petovar, nosilec liste naše stranke v ptujskem okraju, ki je osvojil s svojim govorom vse navzoče poslušalce. Sestanek se je vršil mirno brez vsakega vrišča. Po razpravi se je vršil razgovor pristašev SDS za občine: Sv. Tomaž, Bratovečice, Savci, Rucmanci, Lahonci in Ključarovi, to je za vso faro. Po poročilu g. I. Griveca, tajnika srezke organizacije SDS, je bila sklenjena ustanovitev organizacije ter izvoljen naslednji odbor: predsednik Ignac Kračun, trgovec; podpredsednik Ivan Rajh, posestnikov sin; tajnik Franjo Poplatnik, nadučitelj; blagajnik Stanko Cvetko, posestnik in trgovec, odbor-niki: Stanko Brumen, posestnikov sin, Matija Lu-

kačič, posestnik, Martin Dovečar, posestnik, Jakob Zinko, posestnik, Alojz Stajniko, kolar; pregledovalca računov: Vinko Stajniko in Peter Megla. Čuvarja skrinjice: za volišče Sv. Tomaž: Franjo Poplatnik, nadučitelj, namestnik Ignac Kračun, trgovec; za volišče Savci: Martin Hrga, posestnik, namestnik Stanko Brumen, posestnikov sin. Delegata za srezki odbor SDS predsednik in tajnik, delegat za oblastni občni zbor SDS pa predsednik. Dopisnik «Domovine» neimenovan. Dopisi se naj pošiljajo na tajnika, kar se tiče organizacije. Vršil se je še razgovor o raznih krajevnih potrebah ter zlasti o širjenju naših časopisov, predvsem «Domovine», o glavnih sredstvih in načinu klerikalne agitacije, o gospodarskih in kulturnih organizacijah, o gospodarskih pritožbah pristašev itd. Izvoljeni odbor nam jamči, da bo naša krajevna organizacija krepko delovala. Naša organizacija mora postati pri delu za našo SDS drugim organizacijam v zgled. SDS se pri nas živahno giblje in pridobiva na somišljenikih. Torej ne umira, kakor pišejo klerikalni in radičevski in njim naklonjeni listi ob vsakih volitvah. Dolžnost vsakega naprednega volilca je, da se odzove svoji dolžnosti in odda svoj glas za našo pošteno napredno stvar. Napredni volilci, na svidenje 23. t. m. na volišču. Tretja skrinjica je naša. S. B., demokrat.

SV. JURIJ NA PESNICI. Odlično obiskan shod napredne fronte se je vršil pri nas v nedeljo dne 16. t. m. v prostorih g. Vračka. Predsedoval mu je predsednik naše krajevnice organizacije g. Terčelj, ki je po kratkih, primernih uvodnih navodilih dal besedo g. Robniku. Ta je v svojih razmotrivanjih pojasnil pomen in obseg oblastnih volitev, na podlagi zakona o črtal delokrog oblastne skupščine ter obrazložil dolžnosti in pravice oblastnih poslancev. Razpravljal je tudi o vzrokih večletne zakasnitve teh volitev ter dokazoval grešno postopanje političnih strank. Nato je v lepem govoru razvijal svoj program kandidat g. Smonig, poudarjajoč, da je šentjurski rojak in da hoče kot tak zastaviti vse svoje moči za blagostanje Slovenskih gor. Končno sta gg. Robnik in Terčelj podala nekatera važna pojasnila. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili stvarnim izvajanjem brez ostudnih osebnih izpadov, ki so običajni ocvirki na rodih žgancih drugih političnih strank. Tokrat je bil tudi g. Siker izredno priden in celo izjavil, da hoče dati svojo kroglico 4. skrinjici. Ob splošnem zadovoljstvu je g. predsednik zaključil shod.

OSLUŠEVCI. Ako se pelješ z vlakom iz Ptuja proti Ormožu, te 5 km za postajo Moškanjci ob desni strani proge pozdravi lično zidana stavbica, kjer takisto vlak obstane. To je postajališče v Osluševcih. Napram službujočemu čuvaju si radoveden, kje je vendar ta kraj, po katerem se postaja naziva. Pokazal ti bo na desno stran, kjer med skrbno negovanim sadnim drevjem opaziš lepe hiše. Med njivami te pelje pešpot čez glavno cesto in kmalu si v vaški gostilni. Pri enem ali dveh četrtih «ta boljšega» prideš v pogovor s kakim tam navzočim gostom in izvedel boš, da ta kraj šteje 34 hišnih števil, ima društveni dom, v katerem se pravkar vrši brezplačen učni tečaj za šivanje in vezenje, katerega nudi tvrdka Singer. Prihodnji mesec pa bo istotam tridnevni gospodarski tečaj za domače in okoliške kmete ter kmetijske fante. Tudi predavanje o hmeljarstvu se je vršilo, v tekočem letu pa se obeta par predavanj prosvetnega značaja. V zadnjih dveh desetletjih so od tukaj izšli en župnik, en nadučitelj, en inženjer, en železniški uradnik, dva pa sta na potu kvišku. Obrtniški stan je zastopan z dvema kolarjema, dvema kovačema, dvema krojačema, s par šiviljami ter enim sodarjem, enim slikarjem in enim trgovcem. Pri gradbi postajališča, katero so Osluševčani gradili v lastni režiji, smo se napram okoliškim občinam odrezali najodličnejše. Prispevali smo nad 80 odstotkov vseh voženj ter v denarju blizu 8000 dinarjev. Slednje je treba precej glasno povedati nekemu okoliškemu županu, ki je delal vse mogoče ovire, se ni udeležil komisij, v denarju prispeval «figo», z voznjaki pa baš toliko, da se ne more reči nič, pri vsem pa imel prvi od vseh domačinov priliko, poslužiti se novega postajališča. Kakor se sliši,

Mag. št. 1001/27.

Javen poziv.

Sklep vladnega komisarja za mesto Ljubljana z dne 24. decembra 1926, št. 33 913, da zidaj mestna občina v bistveno olajšanje stanovanjske bede večje število lastnih poslopij za stanovanje in da naj v ta namen izda do najvišjega zneska 30.000.000 dinarjev občinske zadolžnice (6% obligacijsko posojilo, vračljivo iz gradbenega fonda ad hoc potom žrebanja v največ 30 polletnih enakih obrokih), je bil javno razglašen po predpisu ljubljanskega občinskega reda in ni bil zoper njega v zakonitem roku prijavljen noben ugovor, niti vložen kak priziv.

Tudi je naletel ta sklep pri našem časnikarstvu brez razlike političnih strank, kakor tudi sploh v vsej ljubljanski javnosti na povsem dobrohotno presoyo in bil prav simpatično pozdravljen. Mestni občini je že znana namera nekaterih činiteljev, ki so pripravljani pri subskripciji podpisati precej pomembne zneske tega komunalnega posojila.

S pričujočim pozivom pa prosi mestna občina, da bi sploh vsi oni, ki imajo voljo subskribirati, prijaviteli to nameravano višino svoje subskripcije že sedaj in čim nujnejše mestni občini, katera si želi pregleda o tej predsubskripciji zato, ker hoče še tekom januarja 1927 izposlovati pri osrednji vladi dovolilo za izdajanje tega posojila s pupilarno varnostjo in, če mogoče, oprostitvijo od rentnine.

Zato je načelne važnosti, da more občina vladi že pri tej svoji prošnji dokazati izvedljivost zamišljene akcije, to je da je že danes zagotovljena ugodna oddaja obligacij. Seznam predhodnih prijaviteljev naj torej, z drugo besedo, služi občini kot važna opora pri njeni prošnji na finančno ministrstvo.

Prijave naj se oddajajo pismeno ali ustno pri mestnem knjigovodstvu in naj vsak prijavitelj tudi pripomni, ali sme občina njegovo prijavo z drugim vred dati javnosti v vednost, ali ne.

Posebno se obračamo še do onih, ki so po § 23 zakona o stanovanjih (denarni zavodi, zavarovalnice, trgovska, industrijska in podobna podjetja) dolžni sezidati stanovanja za svoje uradnike in nameščence.

Program, kje in kako naj se zida, bo občina po pregledu statistike pri stanovanjskem sodišču sestavilo sporazumno z interesiranimi krogi, med katere bo v prvi vrsti šteli tudi subskribente.

Tudi se bo v sporazumu z interesenti izdal svojčas pravilnik o oddajanju stanovanj v hišah, ki bodo zgrajene s pomočjo tega posojila.

Ponavljamo končno nujno prošnjo, da izvoli vsakdo, ki misli subskribirati, to in pa nameravani znesek brez odloka prijaviti mestnemu knjigovodstvu. Razume se, da to ni še obvezna subskripcija, ampak le pomoček za pregled volje do subskripcije.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 12. januarja 1927.

se skuša sedaj izintrigirati sprememba naziva postaje. Slikar je že obljubil, da zastonj napiše novo ime. Toda vedite, da bo ta oreh tudi za bodočega klerikalnega poslanca malce pretrd. Mi mu bomo prav hvaležni, če izpolni napovedan program v oblastni skupščini. Sicer pa imamo klerikalnih obljub že od velikih poslancev dovolj in jih ne vemo kam djati. Zato so obljube g. Janžekoviča čisto odveč.

ZBIGOVCI. Dne 9 t. m. smo imeli shod v gostilni Puhar, katerega so sklicali kandidati SLS za oblastno skupščino. Udeleženci so bili večinoma pristaši SDS in taki, ki sploh nimajo volilne pravice, to je ženske in otroci. Prvi je govoril kandidat Rajh, za njim pa kandidat Neudauer, ki je pripovedoval o važnosti in delokrogu oblastnih skupščin; trdil je, da je njihova stranka dosegla to, da so se razpisale te volitve. Ker pa naši ljudje dobro vedo, da je bila SLS vedno proti oblastnim samoupravam in da je vodstvo SLS izročilo našo deželno upravo centralni vladi v Beogradu, so začeli zborovalci ostro protestirati proti govorniku. Ako ne bi začel g. župnik miriti zborovalcev, bi lahko prišlo do kaj hujšega. Imeli so na misli tudi našo «Domovino» ter napravili za njo dobro reklamo, ker naši ljudje dobro vedo, da «Domovina» ni proti veri, temveč je glasilo za napredek in izobrazbo ljudstva. Pač pa škodujejo veri mnogi duhovniki, ki na političnih shodih zlorabljajo vero v posvetne namene. Rezultat tega shoda se bo pokazal 23. t. m., ko bomo spustili kroglice v 4. skrinjico, ker le vanjo moramo voliti, če hočemo sebi dobro.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

HUJŠANJE ŽIVINE VSLED METLJAVOSTI.

Letos se čujejo od raznih strani tožbe, da je živina metljava in da se je moralo zaradi te nesreče že mnogo živali v sili pobiti. Te tožbe se čujejo posebno s Štajerskega pa tudi iz drugih krajev. Splošno se pripisuje to bolehnost

veliki vlažnosti zadnjega poletja. Najhuje so prizadeti kraji, kjer imajo vlažne travniške in pašniške lege, ker se po takih krajih živali najprej nalezajo ličink od metljajev, ki jih použijejo na paši ali pa pozneje s krmo vred. Posebno v mokrih letih je te golazni veliko.

Metljavost se pokaže pri živini na jesen ali pa pozimi in se prenaša po gnoju naprej. Napadene živali začnejo hirati in hujšati, zgube tek in postanejo mršave. Drži se jih koža po rebrih in hrbtu. V hudih nastopih nam tudi lahko poginejo. Zgodi se to bolj pogosto pri mladi govedu. Sicer nam pa po malem zopet okrevalo in poteče po več mesecev, da se popolnoma popravijo. Kakor rečeno, so morali letos na Štajerskem že več obolelih živali v sili zaklati, da niso zgubile vse vrednosti.

V čem pa obstoji ta bolezen in kje je njen sedež? Metljava živina trpi na jetrih. Tam se razvijajo metljaji. To so ploščati črvi, ki po svoji vnanosti spominjajo na tanke akacijeve lističe. Ti črvi se zaredijo v jetrih in kvarijo vse delovanje jeter in dosledno tudi žolča, vso prebavo in telesno presnovo. Zato nam tako obolele živali tudi hujšajo in propadajo. Ti črvi nastanejo iz ličink, ki se jih živali nalezajo po použitju pašni, pa tudi suhi klaji. Te ličinke pridejo v želodec in odtod v jetra, kjer povzročajo ves nered v prebavi.

Na metljavost pri živini sodimo po tem, da nam začne živina brez vidnih vzrokov hirati in sicer kar od kraja. Proti metljavosti imamo že preizkušene pripomočke. Danes se kot zdravilo najbolj hvalita «distol» in «fužer-zinu», ki jih lahko dobimo potom živinozdravnikov, ki morajo tudi povedati, kako se taka sredstva rabijo. Tudi težko obolele živali se da s tem sredstvom ozdraviti. Za nas je važno, da smo na to bolezen pozorni in da skušamo živalim čim najbolj pomagati.

Sejmi

21. januarja: Videm pri Brežicah, Višnja gora, Teharje.

22. januarja: Gradae, Sodražica, Mozirje.

25. januarja: Radeče pri Krškem, Dolnja Lendava, Slovenjgradec, Koprivnica.

29. januarja: Rajhenburg, Sv. Jurij ob Taboru.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo 18. t. m. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 798 Din 50 p do 801 Din 50 p;

100 nemških mark za 1348 do 1351 Din;

100 italijanskih lir za 243 Din 17 p do 245 Din 17 p;

1 dolar za 56 Din 69 p do 56 Din 98 p;

100 francoskih frankov za 225 Din 25 p do 227 Din 25 p;

100 češkoslovaških kron za 167 Din 95 p do 168 Din 75 p.

Kratke vesti

— **Položaj na žitnem in živinskem trgu** se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil. Na novosadski blagovni borzi so bile za 100 kg naslednje cene: pšenica 290 Din, turščica 145 do 157 Din, moka «0» 452 Din. Cene živini nespremenjene.

— **Ljutomerski vinski sejem.** Na vseh vinskih sejmih in razstavah, ki so se do sedaj vršile v območju Slovenskih goric (Središče, Ivanjkovci, Ormož, Ptuj), so se odlikovala vina iz Ljutomera. Čudno je bilo samo to, da Ljutomer sam kot produkcijsko središče teh odličnih vinskih vrst še ni povabil interesentov, da bi poskusili njegov pridelek v kraju, po katerem nosi ime. To zamudo hoče Ljutomer zdaj popraviti. Zato se je sestavil odbor, ki je pridno na delu, ter si je zagotovil za vinsko razstavo in sejem dne 3. marca t. l. že lepo število najboljših vinskih vrst svojega okolisa. Storjeno je tudi vse, da se vzbudi za to prireditev zanimanje naše širše javnosti, posebno strokovnih in trgovskih krogov ter tudi bližnjega tujinstva.

— **Premajhno zanimanje za vprašanje živinoreje.** Iz Ljubnega v Savinjski dolini nam pišejo: Dne 2. t. m. je na Ljubnem srezki živinorejski referent izročil g. Valentinu Sušniku pohvalnico velikega župana mariborske oblasti za zasluge v živinoreji. Pri tej priliki je imel isti predavanje o ciljih in nalogah živinoreje v gornjegrajskem okraju. Zato se je tako izročilve kakor tudi predavanja udeležilo zelo pičlo število gospodarjev. Čudno je, da je za tako važna kmetijska vprašanja med kmečkim prebivalstvom tako malo zanimanja. Kako naj imajo potem kmetijski strokovnjaki veselje za podrobno delo in predavanja na deželi! Vsak stan stremi po povzdigi. Ali naj samo kmetijski stan ostane vedno pri istih načinih gospodarjenja, kakor so jih poznali naši pradedje? Vse napreduje in tudi kmetijstvo mora slediti temu zgledu, ako hoče boljših časov. Isto predavanje se bo vršilo 22. t. m. na dan sejma popoldne v Mozirju. Pokažite, živinorejci, da tudi vi stremite k napredku. Udeležite se v obilnem številu tega predavanja!

— **Krznarje in trgovce s kožami divjih živali** opozarjamo na naslednje: Kožni sejem se bo pričel 24. t. m. ob 8. uri zjutraj in bo na prostoru ljubljanskega velesejma. Tega dne se bo kupovalo in prodajalo na drobno, zlasti pa bo Lovska zadruga, oziroma «Divja koža» prevzemala od zamudnikov v komisijo kože vseh vrst v svrhu kesnejše organizirane prodaje na dražbi. Dne 25. t. m. se bodo na velesejmu sortirale v komisijo izročene kože. Sprejemanje kož se brezpogojno zaključuje tega dne ob 12. uri. 26. t. m. bo od 8. do 10. ure dopoldne ogled posameznih partij kož. Interesenti si morejo ogledati blago v tem času v paviljonu «J» na velesejmu. Ob 10. uri pa se bo začela dražba kož v sortiranih partijah in bo trajala do 12. ure. Dražba se ob 15. uri popoldne nadaljuje do 17. ure, ko se zaključuje. Prihodnjega dne 27. t. m. bo obračun s kupci in oddajale se bodo kupljene, oziroma izdražene kože divjih živali. Letošnji kožni sejem bo bogato založen s kožami vseh vrst divjačine in bo tako nudil najboljšo priliko, da interesenti tu krijejo svoje potrebe.

DOMAČE NOVOSTI

* Cenjenim dopisnikom. Nas prav veseli, da smo za to številko prejeli ogromno množino dopisov, kar je najlepše znamenje velikega zanimanja naših somišljenikov za oblasne volitve. Žal pa, da smo številne dopise prejeli šele v zadnjem trenutku, ko je bilo že izključeno spraviti jih v list. Tudi mnogo drugih dopisov smo morali na vsak način odložiti, ker smo jih prejeli iz nekaterih krajev po več o eni in isti zadevi. Zaradi pomanjkanja prostora smo morali izvršiti temeljito operacijo. Naj nam prizadeti dopisniki ne štejejo tega v zlo! Sila kola lomi.

* **Ne pozabite poslati dopisnic z novimi naročniki!**

* **Število volilcev v mestu Ljubljani za volitve v oblastno skupščino znaša 14.084.** Pri poslednjih volitvah v narodno skupščino je znašalo število 13.779. Volitve se bodo vršile na 20 voliščih v istih lokalih kakor zadnjč. Tudi porazdelitev volilcev na posamezna volišča je ostala neizpremenjena ter voli vsak volilec, ako ni izpremenil med tem svojega stanovanja, tam, kjer je volil poslance v narodno skupščino. Ker je tokrat za Ljubljano potrjenih 6 kandidatnih list, bo na vsakem volišču 6 glasovalnih skrinjic.

* **Smrt velikega srbskega učenjaka.** V Beogradu je umrl 16. t. m. svetovnoznan zemljepisec in učenjak Jovan Cvijić.

* **Poslanik dr. Otokar Rybač †.** Iz Beograda je prišla minuli teden žalostna vest, da je v sanatoriju na Vračarju umrl pooblašteni minister in poslanik dr. Otokar Rybač, šef oddelka za mednarodne pogodbe v zunanjem ministrstvu. Pokojnik, naš ožji rojak, rodem v Postojni, je bil mož obsežnega znanja in je vodil omenjeni oddelk naravnost vzorno. Takoj po prevratu je bil član naše mirovne delegacije in je poleg pokojnega dr. Zolgerja reševal zlati pravne zadeve ter posebej še posvečal svojo pozornost ureditvi jugoslovensko-italijanskih vprašanj. Njegovo ime je Slovincem že splošno znano že izza predvojne dobe, ko se je pokojnik vedno v prvih vrstah boril za slovenstvo v Primorju. Bil je dolga leta odvetnik v Trstu, kjer se je pred vojno največ udeleževal. Bodi možu, ki ima za slovenstvo in Jugoslovenstvo nevenljive zasluge, ohranjen časten spomin!

* **Profesor Janko Košan †.** Te dni je umrl v Mariboru profesor g. Janko Košan, odličen narodni delavec. Rojen 1. 1857. na Gornji Ponikvi je obiskoval kot sin kmetijskih staršev z odličnim uspehom gimnazijo v Celju in univerzo v Gradcu. Od leta 1884. je služboval na mariborski gimnaziji s kratkim presledkom, ko se je preselil na prvo gimnazijo v Gradec. Po prevratu se je vrnil na mariborsko gimnazijo in je stopil pred leti v pokoj. Le kratko časa je užival pokoj. Telesne in duševne moči so mu hitro pešale in ga je sedaj smrt rešila nadaljnega hiranja. Še preden je dopolnil 70. leto. V šoli je bil izvrsten učitelj ter strokovnjak v starih jezikih in slovenščini. Napisal je tudi par učnih knjig. Svoj prosti čas je posvetil rad narodnemu delu. V prejšnjem Mariboru, kjer so bili Slovenci in celo še slovenski državni uradniki osovraženi, je bil Košan v prvih vrstah. Kot odbornik in nato predsednik Čitalnice je bil zelo delaven. Tudi v Gradcu je bil takoj v odboru Dijaškega podpornega društva za slovenske visokošolce in po prevratu v Mariboru je postal predsednik dijaške kuhinje. Ob počitnicah je zahajal s svojo obitelji vedno v Braslovče, kjer je bila doma njegova soproga iz ugledne obitelji Paurove. Svoje otroke je vzgojil v strogo narodnem duhu. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin. Preostalim svojem naše sožalje!

* **Izseljenci, pozor!** V Belgiji se nahaja že dalje časa neka sumljiva tvrdka pod vodstvom nekega Nemca Wormasa, ki ima baje svoje pomagače tudi med našimi državljani. Družba je imela tam svoje tajno izseljeniško pisarno, ki je delala posebno italijanskim delavcem mamljive predloge, da jim v prekomorskih deželah priskrbi dobro delo. Žrtve so se morale najprej naročiti na neki list, za katerega so morale v začetku plačati po

100 frankov, kesneje, ko je frank padel, pa celo 200 frankov. Pisarna je bila sicer ukinjena, vendar dobivajo italijanski delavci, ki so bili z njo v zvezi, še vedno ponudbe iz Rotterdamu. Očividno gre za sleparstva, ki pod pretvezo, da hočejo pomagati izseljencem, izvabljajo od njih denar, potem pa zginejo. Ker odhajajo tudi iz naših krajev delavci v Belgijo in Francijo, se tem potom najresneje svarijo pred temi sleparji.

* **Klerikalno-nemška zveza v Mariboru.** Na nedeljskem socialističnem shodu v Mariboru je pravilno poudarjal bivši župan g. Grčar, da za oblasne volitve klerikalcem nemška zveza ne bo nič koristila in jim za to ni bila potrebna. Pač pa rabijo Nemce za bodoče občinske volitve v Mariboru, ki se bodo vršile najbrž še letos. Za te občinske volitve je sklenjena že sedaj zveza z Nemci, ki naj ohranijo klerikalcem županski stolček, Nemcem in radikalom pa pomnoženo število mandatorov v občinskem svetu.

* **Kolevodja reških fašistov aretiran na Sušaku.** V soboto zvečer je prišel na sušaški most k našemu službujočemu orožniku Nikšiču kolevodja reških fašistov, tramvajski sprevodnik Peter Vidali, in v svoji objestnosti zahteval od našega orožnika, naj mu preskrbi izvoščka. Orožnik mu je lepo pojasnil, da to ni njegova stvar, kar pa je Vidalija silno razburilo. Odpel je svojo suknjo in pokazal na fašistovski znak, rekoč: «To je moja legitimacija. Jaz imam povsod privilegije. Pred Mussolinijem mora vsakdo trepetati!» Ko je orožnik Nikšič od nadutega fašista zahteval, da se legitimira, je začel žaljivo govoriti o naši državi, na kar je seveda sledila aretacija in je moral Vidali na komisarijat. Tega pa se je junaški črnosrajnik silno prestrašil. Hotel je zbežati preko mosta na Reko, toda orožniku se je posrečilo, da ga je zgrabil sredi mostu. Vidali je pričel nato obupno klicati na pomoč fašiste in vso Italijo. Seveda mu vse skupaj ni nič pomagalo. Moral je uklenjen slediti orožniku na komisarijat, kjer je še naprej zabavljal čez našo državo.

* **K avtomobilski nesreči pri Ljubljani,** ki se je zgodila na novega leta zvečer, nam pišejo: 24letni Mihael Erbežnik, sin posestnika iz Krtine, je šel v Dob. Hodil je po desni strani. Za njim je privozil z veliko brzino avtomobil nekega ljubljanskega trgovca ter Erbežnika povozil. Nesrečnik je bil takoj mrtev. Pravijo, da avtomobil ni dal nobenega signala. Sploh bi bile potrebne napram avtomobilistom malo strožje odredbe in ne samo napram kmečkim vozovom.

* **Dva potresa.** V soboto 15. januarja je potresomer v meteorološkem zavodu v Ljubljani zabeležil dva potresa, in sicer prvega šibkejšega ob 16.55.56 in drugega močnejšega ob 21.49.17 na razdalji 440 km. To sta prva potresa, ki jih je zaznamoval novo montirani aparat.

* **Smrtna nesreča jamskega paznika.** Pri izvrševanju svojega težkega poklica, se je v državnem rudniku v Zabukovci ponesrečil izredno priljubljeni tamkajšnji jamski paznik Franjo Kenda. Kakor običajno je odšel prejšnji ponedeljek ob 2. popoldne v rov Barbara, kjer je opravljal službo jamskega paznika. Ko je ob 5. popoldne hotel pregledati še na najnižjem polju zaposlene partije, je odšel k ročnemu vlitju, kjer izvažajo po strmem vpadniku rudarji premog, ter čakal, da napravi bližajoči se težko naloženi voziček prosto pot. Naenkrat pa se je za Kendovim hrbtom izruval iz temelja vitelj ter ga pokopal pod seboj. Teža vozička je zavlekla potem vse skupaj še približno 45 m nizdol. Nesrečni Kenda je oblezel seveda na mestu mrtev. Smrt mladega in priljubljenega paznika, ki zapušta mlado ženo, je vzbudila po vsej okolici, posebno med tovariši rudarji globoko žalost. Blag mu spomin!

* **Smrtna nesreča pri sankanju.** V Dravogradu se je pripetila te dni pri sankanju grozna nesreča. Šestletni sinček železničarja Sabotija, ki se je sankal ob pobočju Mežice, je izgubil oblast nad sankami in izginil v valovih globokoga potoka.

* **Avtomobilska nesreča v Škofji Loki.** Ko je v nedeljo popoldne peljal avtobus, ki vozi med škofjeloško postajo in mestom, od ljubljanskega vlaka, mu je na mostu čez Suški potok pripeljal nasproti lastnik električnega mlina Janez Zakotnik iz Starega dvora z enovprežnim vozom in

zadel s tako silo v avto, da je vrglo konja, ki je na mestu obležal mrtev. Lastnik avtobusa Jože Eržen je zavrl s tako brzino, da je avto treščil ob betonsko ograjo mosta, jo premaknil, a je k sreči še obstal na mostu. Voznik Janez Zakotnik je sicer odletel z voza, pa si je raztrgal samo obleko. Prav tako je šest potnikov avtobusa odneslo manjše praske, pač pa večji strah. Po karambolu je Eržen hitel takoj nazaj na postajo po avtobus, ki vozi v Železnike, da bi bil z njim odpeljal svoj havarirani voz. Ker pa v železniškem avtu ni bilo bencina, se je vrnil k svojemu vozu po bencin. Pri pretaknju se je bencin vnel in Eržen je bil v trenutku v plamenih. Vrgel se je takoj v blato in se valjal po njem, da je pogasil ogenj in je dobil le na rokah težje opekline. Tako je karambol, ki je skoro zahteval smrtne žrtve, potekel brez večje nesreče.

* **Požar v Mariboru.** Te dni zvečer je začelo na zvoniku stolne cerkve v Mariboru biti plat zvona. Takoj nato je bilo slišati trobento gasilnega društva, ki je hitelo z motorno brizgalno v Trubarjevo ulico, kjer se je močno kadilo iz pritličnega stanovanja skladatelja g. Hermana Frischa, ki pa ni bil doma. Gasilci so morali s silo vdreti v stanovanje in razbiti šipe, da so mogli v sobo. Stanovaleci v prvem nadstropju so strahoma gledali iz oken in balkona. Spričo hitrega nastopa gasilcev je bil ogenj v pol ure pogasjen in gasilci so odstranili vsako nevarnost. Gospod Frisch ima veliko škodo. Kako je nastal ogenj, še ni pojasnjeno. Mogoče je, da je padla iskra iz odprte peči na mizo. Med gašenjem se je vrnil g. Frisch, ki pa ni imel ključa od stanovanja. V svoje začudenje pa je našel eno omaro v drugi sobi, kamor ogenj še ni segel, odprto. Bajе mu je zmanjkalo tudi mnogo perila. Gospod Frisch domneva, da mu je zanetil ogenj tat, ki ga je malo poprej okradel.

* **Novorojenček v zavitku papirja.** Ko je te dni popoldne stopila Marija Mikličeva, stanujoča na Rimski cesti v Ljubljani, iz sobe na hodnik, je opazila večji papirnati zavoj. Radovedna je zavoj odprla in našla v njem mrtvo dete ženskega spola. Mikličeva je odnesla zavoj takoj na policijsko ravnateljstvo, kjer je uradni zdravnik ugotovil, da gre za okrog 7 mesecev star zaplodek. Domneva se, da je bilo dete v omenjeni veži odloženo. Zadeva je bila prijavljena državnemu pravdnistvu, ki je uvedlo strogo preiskavo.

* **Iznajdljiv slepar.** Te dni zvečer se je oglašil v Severjevi trafikii v Ljubljani okrog 40leten, nemški govoreč eleganten moški, ki si je nakupil nekaj malenkosti in plačal s tisočdinarskim bankovcem. Čakajoč na drobšč je čital medtem neki časopis. Končno ga je odložil ter pričel šteti denar. Nenadoma pa se je obrnil h gospe Severjevi in ji dejal, da mu je vrnila 100 Din premalo. Gospa Severjeva pa ga je odločno zavrnila, ker se je spomnila, da jo je neznanec v preteklih dveh letih še dvakrat osleparil na sličen način. Zagrozila mu je, da pokliče stražnika, česar se je neznanec prestrašil in naglo izginil iz lokala. Kmalu nato je gospa Severjeva omenila ta dogodek trgovcu Staculu ml., ki ji je na njeno začudenje povedal, da je imel tudi on enak primer v svoji trgovini, in sicer že trikrat. Severjeva je nato prijavila zadevo policiji.

* **Iz strahu pred aretacijo v smrt.** V svoji sobici v Igriški ulici 6 v Ljubljani si je končal življenje z veronalom 28letni bivši sodni oficijant Konrad Tičar. Proti Konradu Tičarju je uvedlo pred dnevi ljubljansko sodišče sodno preiskavo in odredilo v četrtek njegovo aretacijo radi malverzacij, ki jih je zagrešil lani meseca aprila, preden je bil odpuščen iz sodne službe. Stvar je dozorela šele sedaj. Ko je doznal, da ga bohejo aretirati, je rajši vzal strup, kakor da bi šel v zapor.

* **Ciganska nadloga.** V okolici Libelič v prevaljskem srezu se je dalje časa zadrževala ciganska tolpa, ki je kmalu postala strah vseh prebivalcev. Cigani so se spočetka bavili s prerokovanjem in prosjačenjem, slednjič pa s tatvinami in vlomi. Pred dnevi so se pojavili ciganski tatovi tudi v podstrežju hiše posestnice Marije Pšeničnikove na Libeliški gori ter ji odnesli skrinjo z razno obleko, perilom in drugimi vrednostmi. Po tatvini so cigani neznanokam izginili.

Kandidatne liste napredne fronte

Vrstni red skrinjic po srezih (glavarstvih) in imena nosilcev naprednih kandidatnih list (SDS in NSS) za volitve v ljubljanski in v mariborski oblasti v nedeljo dne 23. januarja 1927

1. skrinjica.

KAMNIK: dr. Rihard Karba, župan in lekarnar, Kamnik.

2. skrinjica.

BREŽICE: Karel Cimperšek, trgovec in posestnik, Sevnica.

KRANJ: dr. Albert Kramer, novinar, Ljubljana.

LOGATEC: Valentin Poljanšek, posestnik, Dobračeva pri Žireh.

LJUBLJANA (mesto): dr. Dinko Puc, odvetnik, Ljubljana; Ivan Tavčar, uradnik Delavske zbornice v Ljubljani.

3. skrinjica.

ČRNOMELJ: Julij Mazzelle, posestnik, Gradac pri Črnomlju.

KOČEVJE: Ivan Rus, posestnik in industrijec, Loški potok.

KRSKO: Alojzij Šribar, posestnik, Ardro pri Raki.

LITIJA: Franc Lajovic, trgovec in posestnik, Litija.

NOVO MESTO: Rudolf Faleskini, posestnik in opekarnar, Dol. Straža.

PTUJ: Lovro Petrovar, posestnik, Ivanjkovci.

RADOVLJICA: Josip Ambrožič, posestnik, Ljubno; Alojzij Ferbezar, kovinar, Sava.

ŠMARJE: Anton Perkovič, kmet in župan, Sv. Florijan pri Rogatcu.

4. skrinjica.

CELJE (mesto): dr. Anton Božič, odvetnik, Celje.

DOLNJA LENDAVA: Janez Preininger, nadučitelj, Dobrovnik.

GORNJI GRAD: dr. Jože Goričar, zdravnik, Mozirje.

KONJICE: Ignacij Kotnik, posestnik in trgovec z lesom, Vitanje.

LAŠKO: dr. Joža Bohinjec, ravnatelj, Ljubljana.

LJUBLJANA (okolica): Franc Zebal, posestnik, Rudnik pri Ljubljani.

LJUTOMER: dr. Ivan Stojan, notar in župan, Ljutomer.

MARIBOR (desni breg): Jože Pinžgar, kmečki sin, Sv. Marjeta na Drav. polju.

MARIBOR (levi breg): Matija Vračič, kmet in župan, Senarska.

MARIBOR (mesto): Josip Mohorko, postajenačelnik, Maribor.

MURSKA SOBOTA: Štefan Godina, evangeljski župnik, Gor. Petrovci.

PREVALJE: Peter Mravljak, posestnik, Vuhred.

SLOVENJGRADEC: Albert Puncer, trafikant, Slovenjgradec.

5. skrinjica.

CELJE (okolica): Janko Lesničar, ravnatelj Zadrुžne zveze, Celje.

* **Preizkušajte mirne duše najprej vsa mila!** Naposled se boste odločili vendar le za Elsa-mila. Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se peneča toaletna mila, ampak imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine ter so torej koristna proti pegam, lišajem in nečistostim kože. Ona store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 6 vrst Elsa-mil: Elsa lilijino mlečno milo, Elsa rumenjarkovo milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa boraksko milo. Za pozkušnjo 5 kosov Elsa-mila že obenem z zavojnino in poštnino za 52 Din proti vnaprej poslanemu denarju. Po povzetju 10 Din več (za poštnino). Naročila nasloviti: lekarnarju Evgenu V. Fellerju v Donji Stubici, Elsatrg 360, Hrvatska.

* **Opozarjamo cenjene čitatelje na otvoritveno naznanilo tvrdke Jos. Otorepec, d. z. o. z. za izdelovanje kleparskih in kotlarskih predmetov.**

„EDINOST“
VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE
MLADINE V LJUBLJANI

Kranj 9. t. m. se je vršil II. redni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Izvolil se je večina stari odbor z edino spremembo predsednika. Za novega predsednika je bil izvoljen br. Dodič, za podpredsednika br. Joško Grošelj, za tajnika br. Fran Laterar, za blagajnika br. Fran Hafner, v odbor pa M. Čuter, Tončka Engelman, Hinko Ule, Ferdo Legš, in Farn Fritz. Popoldne se je vršil šahovski turnir med «Edinostjo» Kranj in šahovskim klubom iz Šiške. V petek 15. t. m. se je vršila seja, na kateri je bil navzoč tudi predsednik Zveze, ki je dal važna navodila za bodoče delo v organizaciji.

Strahinj. Podamo vam nekaj sličie tukajšnjih nedeljskih pridig gospoda kaplana. Skoro ne mine nedelja, da se ne bi naš mladi dušni pastir bavil z nečem čisto drugim kakor s poklicem. Najbolj je seveda hud na demokratske liste «Ju-

tro» in na našo ljubo «Domovino». Pravi, da pišete nemoralno in hinavsko, da napadate našo dobro duhovščino, ki ima za svoj velik trud malo plačo itd. Menil je, da je tudi med duhovniki dosti slabih, češ, saj so prav tako iz mesa in krvi kakor vsi drugi ljudje. Potem je zopet začel obdelavati «Jutro» in «Domovino» ter priporočal, da si roke dobro umijejo in obrišejo, če dobijo tak list v roke. Priporočamo gospodu kaplanu, naj posnema gospoda župnika, ki je bolj spoštovan prav radi tega ker ne vtika nosu tja, kakor ga on. Morda pa ima kakšno posebno plačo za napade na naše liste. Prepričan naj bo, da ljudstvo ni več tako neumno, da bi verjelo njegovim frazam. O slabih duhovnikih je pa vendar povedal resnico. Tudi on ni dober duhovnik, ker izrablja božji hram v politično agitacijo in napade. Mnogo napada tudi našo «Edinost», toda mi mu povemo tiho na uho, da kljub njegovim napadom napredujemo.

Jesenice. Občni zbor «Edinosti» na Jesenicah se je vršil 16. t. m. dopoldne. Iz Ljubljane je dospel predsednik Zveze brat Šimovec, ki je v lepem govoru bodril k nadaljevanju započetege dela. Po podanih poročilih, ki prikazujejo precej agilnega in smotrnega dela, so se izvršile volitve. Za predsednika je izvoljen brat Vovk, ki se je izkazal kot neustrašena bojovnika za naša načela. Bivšemu načelniku bratu Kersteinu, ki gre k vojakom, je članstvo izreklo toplo zahvalo za njegovo dosedanje delovanje.

PROSVETA

Centrala poučnih in kulturnih filmov. Iz tajništva ZKD smo prejeli: V zadnji številki «Prosvetnega glasnika» smo pozvali vsa društva, ki se zanimajo za organizacijo centrale poučnih filmov pri ZKD, da javijo svoj naslov našemu tajništvu do 15. t. m. Ker se je na ta poziv odzvalo le pičlo število društev, opozarjamo tem potom ponovno vsa naša društva, naj se nemudoma priglase in javijo svoje naslove najkasneje do 22. t.

m. Vse interesente bomo nato sklicali na sestanek v svrhu točnejšega dogovora. Da ne bo torej poznejših izgovorov, da društva o naši akciji niso ničesar vedela, jih pozivamo, da tozadevni članek v četrti številki «Prosvetnega glasnika» (iz tajništva ZKD Ljubljana) dobro prečitajo ter nam do gorenjega roka nujno odgovore.

Pomni, slovenski kmet, da je minister Pucelj za s'omilijonske škode po poplavah nakazal vsem Slovincem samo 120.000 Din. Poplave so odnašale slovensko premoženje, Janeza Pucelja pa bodo odnesle volitve!

Volilcem ljubljanske okolice

Nedeljske volitve v oblastno skupščino bodo pokazale, ali so se volilci ljubljanske okolice že uverili, da naše gospodarske rešitve ni pričakovati od SLS ali SKS, kateri stranki nas že od nekdaj hranita samo z obljubami, storili pa nista za nas še ničesar.

Ali naj še v pretežni večini volimo klerikalce, ki nosijo spricho svojih 20 poslancev vso odgovornost za Slovenijo? Kaj imamo doslej od njih? Ali naj volimo pucljevce (radičevce), ki so z radikali v vladi pomagali pripravljati nov zakon o izenačenju davkov, ki je hujši kakor sedanji. Vlada radičevcev in radikalov nam je preprečila sklicanje novoizvoljene Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, okrnila proračun kmetijskega ministrstva, navijala davke in povzročila splošno gospodarsko krizo.

Ne pustimo teh ljudi tudi v oblastno skupščino, ki je naš gospodarski parlament, iz katerega se mora izključiti vsaka politika! V oblastni skupščini se bo moralo resno delati. Če hočemo imeti v njej gospodarsko-delovne ljudi, volimo v srezu ljubljanske okolice listo znanega gospodarskega delavca g. Zebala, katerega skrinjica je 4. (četrti). Tudi ostali naši kandidati na tej listi so vsega zaupanja vredni resni možje. Kdor hoče sebi dobro, bo šel z nami pod geslom: **Za red, mir in delo!**

Našim Prekmurcem

Vsi naši prijatelje morejo iti v nedeljo 23. januarja na volišče. Nišče nesmi ostati doma. Što doma ostane, toti nešče ne sebi ne svoji doci bogše priseštosti spraviti. V celomi Prekmurji je štrta ladica naša. Cele vesnice bodo vrgle svoje volume v štrto ladico in tak osoudile Radičovo demagogijo. Što v štrto ladico ne vrže, tisti nema pravice na bogšo priseštost, on je neprijatelj našega ljudstva.

Vi vsi, šteri čete «Domovina» in ste istinski prijatelji ljudstva in tudi naši prijatelje, poiščite gori vse vaše znance, prijatelje in vsi morejo iti v nedelo na volišče in vrči svojo kroglico v štrto ladico. Štrta ladica je ladica prave čiste demokracije, ona je ladica svetlošče, ona je tista ladica, štera nam naj spravi ednake pravice za vse. Ci papinec, či evangeličanec, vsakšni lüči v štrto ladico, ar tam je mesto za tiste, šteri neščejo sovrastva, ne ogrizavanja, liki čisto in istinsko delo za pravice našega ljudstva.

Poglednite si vi vsi kandidate, šteri so na štrti ladici in videli bote, ka so toti najbogši možje celoga Prekmurja. 23. januar more biti tisti den, gda bo našo ljudstvo osoudilo vse demagoge in svoje volume vrglo v štrto ladico.

Sreski odbor SDS, Murska Sobota.

Na političnem shodu.

Kaplan (12letnemu dečku na političnem shodu): «Ne boš hitro izginil! Ko boš imel brke, boš tudi ti lahko hodil po shodih!»

Deček: «Saj tudi vi nimate brk, pa ste vseeno na shodu...»

Noben pameten človek ne bo v Sloveniji volil radikalov.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

NAŠI KANDIDATJE SO ZNAČAJNI IN DELAVNI MOŽJE.

SKS ima kandidata, o katerem je «Kmetijski list» svoječasno pisal, da je bil kupljen od Radiča.

Raka pri Krškem, 14. januarja.

Bil sem v družbi samih Pucljevih pristašev, kjer so prav navdušeno udrihali po samostojnih demokratih in sanjali o velikanski zmagi pri oblastnih volitvah. Skušali so me pregovoriti, naj grem z njimi, češ, da bo čez pet let na deželi itak samo Pucelj-Radičeva stranka, ker da poštenje mora enkrat zmagati.

Prišel sem za besedo in krepko obdelaval politično poštenje SKS. Za dokaz svojih trditev sem k sreči imel pri sebi «Kmetijski list» od 16. januarja 1925., ki prinaša na prvi strani članek pod naslovom **Za 125.000.** V dopisu se navaja, da je bil g. dr. Novačan za zadnje volitve kupljen od Radiča za 125.000. Ko je bil dr. Maček podpredsednik Radičeve stranke vprašan, ali je to resnično, je odgovoril, da to ni nič posebnega, ker se tako pač povsod dela.

«No, vidite, možaki,» sem dejal radičevskim agitatorjem, «kam ste zašli. Ali se morete še trkati na prsi, da so voditelji SKS sami značajni ljudje?»

V istem dopisu stoji na koncu: «Podeželski volilec, ako nočeš biti varan, ako nočeš biti osramočen s takšnim kandidatom za 125.000, vrzi svojo kroglico v SKS skrinjico.»

Časi se spreminjajo in sedaj po dveh letih ima SKS v okraju Šmarje in Prevalje v mariborski oblasti za nosilca liste istega g. dr. Novačana. Možje so na mojo ugotovitev kar strmeli, se prijemali za glavo in razmišljali. Obljubili so, da nikdar več ne bodo verjeli g. Puclju in ne volili njegove stranke. Končno so še možje sklenili med sabo, da bodo g. Puclja vprašali, ali je morda tudi on prejel kakšno vsoto od Radiča, katerega tako hvali med nami Slovinci, dasi Radič ni storil ves čas svojega političnega delovanja v Jugoslaviji še ničesar dobrega.

Kmalu bodo vsi, kar je značajnih naprednih mož pri SKS, zapustili to stranko, ki je poleg vsega sedaj v vladi pokazala tudi svojo nesposobnost. To je naravni proces, ki ga ne more držati nobena sila. Vsi trezni pametni možje, kar jih je še pri SKS, se bodo vrnili v napredni tabor k Samostojni demokrati stranki, ki je edino dosledna svojemu programu, ki edina služi svojemu narodu in nam gradi lepšo bodočnost. Vsi, ki želijo, da se slabe razmere izboljšajo, stopite v krog SDS, podpirajte jo in delajte za zmago naše stranke. Naši kandidati so možje, na katere se lahko zanesemo in ki nam jamčijo, da bodo delali za nas, ker tudi med nami žive. Vsi pametni volilci našega sreza bomo vrgli 23. t. m. kroglice v tretjo skrinjico. **Kmet-demokrat.**

PREKMURSKE VESTI.

Murska Sobota, januarja.

MURSKA SOBOTA. (Od sodnije.) Pred kratkim je sobočki tajnik SLS g. Celec v nekšni družbi šinfao na notarja Kodra in na demokrate in med drugim pravo, ka so demokrati Slavensko banko na nikoj spravili. Notar Koder ga je tožo, pa je Celec nej znan ni edne stvari dokazati. Bio je obsojeni.

MURSKA SOBOTA. V soboto 15. t. m. je mela naša SDS v Murski Soboti javni volilni shod. Govoro je nosilec naše liste g. župnik Godina. Vsi navzoči, šteruih je bila puna velika dvorana pri Dobrayu, so z navdušenjem gori zeli preveč lepi govor g. Godine, šteri je pokazo na naše, v oblastni skupščini zbogšanje iskajoče nevole. Napadno ni nijedne druge partaje ali kandidatov, oznanjao je samo Lübezen med nami. Kakšen razloček med njim in med klerikalnimi ter Radičovi agitatorji in govorniki, šteri na svoji zboraj samo šinfajo, pa nikaj stvarnoga in hasnovitega ne povejo. Za njim je razvio notar Koder virstve-

ni program Murske Sobote. Lübezen, mir med nami in hasnovito virstveno delo za naše Prekmurje — v tem znamenju se je skončo shod. Ta program pa ima ravno naša ladica na voliščih, štera je štrta. Šteri je za taj program, on spusti svojo kroglico v štrto ladico.

ZENKOVCI. Takše zmešarije, kak so jo napravili radičovci (dr. Pernar) s svojo kandidatsko listo za naš srez, nega v celoj državi. Za nosilca liste (prvega kandidata) so postavili našega genta Hodoška Ludvika. V naglici pa so napisali ime Hodošek Franc. Ta lista je bila tudi potrjena. Hodošek Franc je té nosilec Radičove liste. V Zenkoveih pa sta samo dva Hodoška Franceta, a obadva pristaša naše stranke in obadva bosta svoje volume dala na našo štrto ladico. Radičovci se zdaj trudivajo, ka bi listo popravili, a je to po zakonu nikak nej mogoče. Ci de što na Radičovej listi izvoljen, te dé to Hodošek Franc, nej pa Ludvik. Oba Hodoška Franceta pa pozivljeta vse volilce, naj glasujejo za štrto ladico. Ci radičovci kandidatske liste ne vejo vküp postaviti, te naj ostanejo doma. Naša bodonska fara se je cejla odločila, ka svoje volume pusti na štrto ladico! S tem pa je sprejela poziv nosilca Radičove liste, ka naj volilci glasujejo za štrto ladico.

VESTFALSKO PISMO.

Marl-Hüls, januarja.

Tudi tukaj na skrajnem severu Porurja prebiva peščica Slovincov, katerih jugoslovenska zavest prav tako živi kakor pri Vas, dragi rojaki, ki vam je mogoče živeti v ljubi svobodni domovini. Kmalu potem, ko je naša domovina zadobila prostost, smo se tudi mi tu na tuji zemlji vzdramili. Slovinci v Marl-Hülsu, čeprav nas je málo, smo vendar večinoma vsi zvesti svojemu rodu in smo tudi pri nas pred dvema letoma ustanovili Jugoslovensko delavsko podporno društvo, ki se je pridružilo Jugoslovenski zvezli v Bottropu, katere neumorni voditelj je g. Bolha.

Tako nam je bilo mogoče minulo jesen, in sicer dne 3. oktobra prirediti malo društveno zabavo, vinsko trgatve s plesnim venčkom, ki je prav lepo uspela, kajti naši rojaki iz drugih krajev, kakor iz Bottropa, Recklinghausna in od drugod, so nas obiskali v častnem številu.

Predvsem se zahvalimo gosp. Pavlu Bolhi, ki je na vsa naša bratska društva poslal povabila. Zahvala gre tudi vsem rojakom, ki jim pot ni bila predolga do nas, da so nam povečali veselje.

Čenjeni gospod urednik, nas Slovincov je v Marl-Hülsu 26 do 28 družin in dobivamo 20 izvodov «Domovine». Vsak član našega društva komaj pričakuje, da mu zopet prinese «Domovina» novice iz našega rodnega kraja.

Omeniti moram tudi, da je naše društvo priredilo obdarovanje otrok in da je bilo obdarovanih 35 naših otročičkov. Tudi to pot so se naši oddaljenejši rojaki potrudili k nam. Prav lepo se zahvaljujemo njihovih požrtvovalnosti, posebno pa odbornikom Zveze gg. Pavlu Bolhi in Doberšku, potem predsedniku društva v Erkenschwicu g. Petku, ki nam je priskočil na pomoč, nadalje vsem članom našega društva, ki so požrtvovalno delali za uspeh prireditve, posebno pa tajniku g. Martinu Pfeiferju in gospe Zajčevi. Pristrčne pozdrave vsem rojakom v daljnji domovini. **Janez Mažgon.**

IZJAVA.

Podpisani izjavljamo, da so nas v nedeljo 2. t. m. na sestanku SKS proti naši lastni volji vpisali kot člane in nas celo volili v odbor krajevne organizacije imenovane stranke ter izjavljamo, da smo in ostanemo pristaši SDS.

Ivan Obreza, posestnik, Dobrlevo.

Anton Obreza, posestnik, Dobrlevo.

Ferdinand Polam, posestnik, Klenik.

Kdor dela volitve s Slavensko banko, sam si okrog vrata spleta zanko!

Kdor hoče biti brat med brati, bo volil z brati demokrati!

ZANIMIVOSTI

PREROKOVANJE ZA LETO 2000.

Če proučimo dobo zadnjih desetletij, se moramo naravnost čuditi napredku v vseh panogah tehnike. Zanimivo je torej razmišljanje, kako bo l. 2000., ako bo svet napredoval z enako hitrimi koraki. Kakor je premog danes glavni izvor gonilne sile, tako je gotovo, da bodo v prihodnjih letih njegovo mesto zavzeli elektrika in še drugi načini pridobivanja moči. Zrak, morski valovi, veter itd., to vse se že danes skuša uporabljati.

V domači hiši bodo nastopile velike izpremembe in opravila gospodinje se bodo zmanjšala na najnižjo mero. Ognja v štedilniku in peči ne bo treba nikjer več podžigati z nerodnimi treskami, kajti vse to bodo opravljale električne peči, ki jih imajo posamezniki že sedaj uvedene. Električni stroji bodo mlatili ter sploh vsa dela, za katera je danes treba mnogo poslov, bodo tako rekoč sama ob sebi opravljena. V kuhinji bodo stroji mleli kavo, prali in likali perilo, lupili krompir, snažili čevlje in sploh opravljali vsa domača dela.

Visoki dimniki tovarn bodo izginili, ker jih ne bo treba, kajti s premogom se ne bo nikjer več kurilo. Vse bo električno. Po mestih bodo ravne ulice, vozni promet pod cesto, aeroplani bodo vozili z brzino 600 km na uro. Brezžično se bodo ljudje pogovarjali na vsako razdaljo, imeli v vsaki hiši aparate, s katerimi bodo videli dotičnega, s komur bodo govorili. Časopisov ne bo treba, ker se bo vse izvedelo potom radija v par minutah po dogodku. Vse bo takrat na svetu «srečno». Sedaj rojeni otroci bodo kot starčki to lahko dočakali. Tako napovedujejo preroki. Nedvomno se bo mnogo tega izpolnilo.

× **Zgodovina šivalnega stroja.** Koncem 18. stoletja se je pričela uresničevati davna misel, kako naj se ročno šivanje nadomesti s strojnimi. Prve take poskuse je delal leta 1790. Tomaž Saint. Maderspergerjeva sestava je bila med vsemi takratnimi še najbolj praktična, a tudi ta se ni obnesla. Šele po iznajdbi Howeja leta 1846. se je izdelal stroj, ki je šestkrat prekašal ročno šivanje. Toda, ker je stroj stal velikansko vsoto, ni bilo mogoče misliti na splošno uporabo. Par let pozneje (leta 1851.) se je pojavil Singer. On je šivalni stroj izpopolnil in ga splošno udomačil. Ob priliki neke pravde med Howejem in Singerjem l. 1862., torej 11 let po tej izpopolnitvi, so že samo v Ameriki našli 300.000 šivalnih strojev. Dandanes je tovarna Singerjevih strojev v Wittenbergu na Nemškem tako obsežna in moderno urejena, da pride vsakih 32 sekund en šivalni stroj izgotovljen iz tovarne.

ZDRAVSTVO

OSLOVSKI KAŠELJ.

Ta bolezen je nalezljiva za otroke do 10. leta in je zelo nevarna deci do 4 let. Oslovski kašelj povzroča majhen bacil, o katerem nam je znano samo to, da se ne giblje in da je zelo malo odporen proti zunanemu svetu in razkuževalnim sredstvom. Tudi še ni dognano, ali je odkrit res pravi povzročitelj oslovskega kašlja in kako dolgo ga bolnik lahko raznaša po okolici. Opazovanja sicer dokazujejo, da je ta kašelj začetkoma jako prenosljiv, pozneje pa poljenja njegova nalezljivost. Otroci s prvimi bolezenskimi pojavi so najbolj nevarni za prenos bolezni.

Bacil oslovskega kašlja se naseli v sapniku na mestu, ki je za kašelj posebno občutljivo; tu se razmnožuje, izloča strupe in vzbuja močne izbruhe kašlja, izraženega v napadih. Povzroči-

telja nahajamo v izpljinkih in sluzi grla, ust in nosu. Prihaja direktno od bolnika po kapljicah, nastajajočih pri kašljanju, kar je edini dognani način, po katerem se širi ta bolezen. Prenos po okuženih predmetih (obleki, jedilih in pijači) je mogoč, a ni dokazan.

Glavno, kar moramo storiti je, da odstranimo otroka, ako je to mogoče, v posebno sobo, v kateri spi in prebiva ločen od zdravih. To je najenostavnejši in najboljši način, ki prepreči širjenje te bolezni.

Priporočljivo za bolnika so mlačne kopeli in oznaženje po vsakem napadu. Krpe, s katerimi smo ga brisali, moramo namočiti v razkuževalno tekočino ali pa jih sežgati. Kakor vedno in povsod tako je tudi tukaj osebna snaga zelo na mestu, dočim pa razkuževanje nima mnogo pomena, ker povzročitelj oslovskega kašlja zumaj bolnikovega telesa nima obstanka in naglo pogine.

Oslovski kašelj je nevarna otroška bolezen in zahteva od obolelih do 10 odstotkov smrtnih žrtev.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Ajdovi žganci s kašo. Deni v slano vodo v vroči vodi oprane kaše ter pusti vreti deset minut. Potem prideni ajdove moke, kolikor je potrebno za žgance, ter pusti, da vre še 12 minut. Odlij zdaj nekaj vode, zmešaj, malo zabeli, zdrobi v skledo, pa še enkrat zabeli.

Svinjski jeziki v kisli omaki. Skuhaj dva ali tri svinjske jezike v slani vodi in še vroče olup. Razreži jih potem na pol prsta debele kolesčke. V kozico pa deni dve žlici masla; ko se speni, daj notri par kolesčkov čebule in jezike. Ko jeziki malo zarumene, potresi nanje pol žlice moke, prilij par žlic juhe in malo kisa, dodaj tudi malo popra, ingverja in soli. Ko je zavrelo, poberi jezike, zreži jih na tanke rezine, zloži na krožnik in precedi nanje omako.

Praktični nasveti

Madeži od jaje na srebrnih žlicah. Srebrne žlice dobijo, v jajčnih jedilih namočene, rumeno ali rjavo barvo, ki se da le težko odstraniti. Najbolje je, da take žlice snažimo z navadno kuhinjsko soljo ali pa s finimi, presejanimi sajami in jih potem izdrgnemo s finim usnjem rokavic.

Madeži od zdravil. Od zdravil onesnažene srebrne žlice lahko osnažimo s cunjico, namočeno v žvepleni kislini. Potem pa oplaknemo žlice z vodo, v kateri smo raztopili nekoliko mila, pri čemer je pa treba paziti, da ne pride žveplena kislina v dotiko s kožo.

Šivanje zaponk (drukarjev) na temne obleke. Tu si lahko prihraniš merjenje, ako prišiješ najprej zaponke z glavicami. Ko si jih prišla, namaži glavice s kredjo, potem položi nanje drugi del blaga tako, kakor se bo nosilo. Bele pičice ti kažejo, kam moraš prišiti ostalo zaponko, da se oba dela blaga lepo vležeta.

Priprava zamaškov za zapiranje steklenice. Zamaškov nikar ne kuhaj in ne pari. S kuhanjem izgubi zamašek svojo prožnost, postane sčasoma trd, se lomí in prepušča zrak. Preden zamašek rabiš, jih izperi. Oni z rdečimi ali belimi lisami so iz nezrelega lesa in niso dobri za rabo. Najboljši so zamaški iz dreves, ki so stara osemdeset do sto let. Prebrane zamaške deni v posodo z mrzlo vodo, jih pusti v njej en do en in pol dneva. Če ti ne preostaja toliko časa, jih daj za dve uri v toplo vodo, jih cbeži, da ne plavajo po vrhu, potem jih oplakni še z mrzlo vodo. Čim dalje so v mrzli vodi, tem boljše. Ko se zamašek že stisne v stroj, s katerim zapiramo steklenice, ga vselej prej zbršiš z gobo ali čisto mehko krpo, potem šele zapri steklenico. Zamašene steklenice vedno položi.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

To je nekaj drugega.

Treza sreča svojo prijateljico Jero, ki ji pripoveduje, koliko težav ima s svojim, komaj dva meseca starim otrokom.

«Da, draga moja.» jo potolaži Treza, «tega nikar ne misli, da boš svojega otroka tako naglo ukrotila, kakor si svojega moža.»

Ona zna.

Branko: «Strašno vas ljubim, Zora! Ne morem vam povedati z besedami. Pa saj veste, da je ljubezen nema.»

Zora: «Ne, dragi Branko, prava ljubezen govori z materjo...»

Enaki želji.

Urša: «Moj prvi mož je bil mnogo boljše kakor ti. Zelela bi, da bi bil še pri življenju.»

Mož: «Jaz tudi.»

Slab izgovor.

Odvetnikova žena pride nepričakovano v pisarno svojega moža in najde tam lepo stroje-pisko.

«Saj si mi vendar rekel, da imaš starejšo in grdo žensko.» pravi žena.

Odvetnik: «Saj jo tudi imam, toda danes je slučajno bolna in je poslala svojo nečakinjo.»

Njegova bolezen.

Jožek: «Mama, danes ne morem v šolo.»

Mama: «Zakaj ne?»

Jožek: «Ne počutim se dobro.»

Mama: «Kje se ne počutiš dobro?»

Jožek: «V šoli.»

Snubec.

Zora: «Vaše ponudbe, gospod profesor, za enkrat ne morem sprejeti, ker vas še premalo poznam.»

Profesor: «Potem pa pridem čez eno uro zopet.»

Njene skrivnosti.

Pesnica uredniku: «Prinesla sem vam celo vrsto pesmi, ki vsebujejo največje skrivnosti mojega srca.»

Urednik: «Bodite brez skrbi, gospodična, razen mene ne bo nihče vedel zanje.»

Listnica uredništva

Laško. Ker je brez podpisa, ne moremo objaviti.

Pričetnici pri Sv. Tomažu. Vest je že zastarela. Prosimo, da nam o domačih dogodkih večkrat poročate in takoj, ko se zgode.

Metlika. Tiskovni zakon ne dovoljuje.

Zavarujte se proti gripi

in „španski“ z „DOKO“ čevlji. So najtrpežnejši in ne propuščajo mokrote. Popravila čevljev izvrši najhitreje in trpežno.

Trgovina „DOKO“
Presernova ulica št. 9, dvorišče.

OSLABELIM

od težkega dela, ki so izgubili sposobnost zanj, bolnim, slabim, živčnim in onim, ki po težkih boleznih okrevajo, se priporoča «Kalefluid» D. Kalemčičenka, ki vrne zdravje, moč in sposobnost za delo, raztvorja in odstranjuje iz organizma sečno kislino, urate, toksine in druge strupe motenega presnavljanja, ki našo kri onesnažijo. Vse to je potrdilo na tisoče zdravnikov in na tisoče samih bolnikov iz raznih dežel (Anglije, Francije, Amerike, Rusije, Poljske, Jugoslavije, Rumunije-t. dr.).

Za svoje vrline je «Kalefluid» odklovan na bizijenskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Florenci s štirimi «grand prix» in štirimi velikimi zlatimi kolajnami — Detaljna poučna literatura D. Kalemčičenka «Preporodja» z zdravniškimi ocenami in pismi bolnikov se pošlje vsakemu brezplačno. Obrne naj se: Beograd, Pop-Lukina, tr. 1, Lit. D. Miloš Marković.

«Kalefluid» se prodaja v vseh lekarnah in drogerijah in se pošilja tudi po povzetju.

Lepo življenje.

Tonček: «Atek, stric pa živi s svojo ženo prav lepo.»

Oče: «Kako pa prideš na to?»

Tonček: «Saj si baš rekel mami, da stric pleše, ona pa žvižga.»

Slabo znamenje.

Neža: «Kako si upate prositi za mojo roko, vi ničvrednež, vi...»

Miha (dostojanstveno): «Gospodična, opozoriti vas moram, da še nisva poročena.»

Nevarnost.

Prijatelj sta govorila o povodnji.

«Ne veš,» je pravil Miha, «kako je drlo od vseh strani in odnašalo vozove.»

«To ni nič proti temu, kakor je bilo pri nas,» je trdil drugi. «Pomisli, izpozabil sem se in pljunil, pa mi zakliče tovariš: „Za božjo voljo kaj pa delaš! Samo ene kapljice še manjka, pa bomo potonili!“»

Kratka vožnja.

Voznik: «Ali je še daleč do Višavja?»

Občinski redar: «Dve dobri uri. Računati morate, da je blago, katerega vozite, težko za enega konja.»

Voznik: «In če bi imel dva konja?»

Redar: «Dospeli bi v eni uri.»

Voznik: «Kaj pa če bi najel tri konje?»

Redar: «Potem bi vam sploh ne bilo treba potovati.»

MALI OGLASI

Žagar išče mesto

na vodni žagi, več vseh popravil. Nastop po dogovoru. Naslov pove uprava «Domovine». 39

Prodaj hišo na deželi

v dobrem stanju, v sredini Logatca, po želji tudi nekaj zemljišča. Več se polzve pri Anionu Urbasu, posestniku, Dol. Logatec, Martinhrib 24. 38

V Gorenji vasi nad Škofjo Loko

je naprodaj hiša št. 5 v «Razpotju», pripravna za gostilniško in trgovsko obrt, ki sta se v njej že izvrševali. Stoji ob cesti na najprostrnejšem kraju vasi, 7 stanovanjskih prostorov, 2 kuhinji, hlev, 3 kleti, gospodarsko poslopje, zemljišče. Cena ugodna. Potzve se v oglasnem oddelku «Domovine». 37

Zadružna hranilnica

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

Sledeče srečke državne razredne loterije I. razreda, 13. kola, kupljene pri nas, so bile izžrebane: št. 91.761, 14.120, 5701, 5735, 15.442, 30.905, 31.000, 40.576, 91.796, 115.619, 115.679, 9773, 11.519, 11.583, 23.412, 23.493, 34.172, 34.183, 34.194, 47.754, 48.569, 48.591, 59.375, 83.235, 86.317, 86.341, 86.385, 120.159, 120.164, 101.204, 78.198, 9177, 48.616, 48.638, 111.716, 111.804, 111.842, 121.624, 112.230.

Dobitki se izplačujejo od dne 26. januarja do dne 11. maja 1927.

PETOVIA

24-28

36-41

145

Ljubljana, Dunajska cesta št. 1 a.
Ptuj, Slovenski trg. 36

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique

(FRENCH LINE)

33

HAYRE-NEWYORK

samo 5 1/2 dni čez morje. — Dobra hrana in pijača brezplačno.

Cie Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transport-Maritimes

za Severno in Južno Ameriko z ekspres parniki, kateri vozijo vsak teden iz Havra, Bordeauxa in Marsilije v Argentinijo, Uruguay, Chile, Avstralijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila daie brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

Samo kratek čas!

Poizkušajte uporabljati za negovanje celega telesa pravi Fellerjev blagodišeči „Eisalfuid“ in zvedeli boste, kaj je do sedaj manjkalo v Vaši hiši. Za glavo, za pleča, za roke, za ooge, za oči, za zobe, za vrat, za mišice, za živce, za vse dele človeškega telesa se je izkazalo koristnim dnevno umivanje. Rguzenje, grganje s pravim Fellerjevim Eisalfuidom že od časa naših dedov in upr vičuje njegov glas kot zaupljivega ublažitelja bolečin in kosmetikuma. Za zunan in znotraj močnejši in izdatnejši kot francosko žganje.

Zahtevate za polkus v «arnan in odgovarajočih prodajalnih izrecno „Fellerjev pravi Eisalfuid“, v polkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnastih steklenicah po 3 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. Po voiti pride tem cenese, čim več se naroči nankrat; z zavojnico in poštnino vred stane:

3 polkusnih ali 6 dvojnastih ali 2 specialni stekli.	61 Din		
27	13	6	133
34	36	12	250

Naročila nasloviti različno takole:

EUGEN V. FELLER

lekarnar v STUBICI DONJI

Eisatrg št. 360 (Hrvatska).

Otvoritveno
naznanilo.

Slavnemu občinstvu vlijudno sporočamo, da smo otvorili v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 41, delavnico za izdelovanje kleparskih in bakrenokotlarskih potrebščin pod firmo **JOSIP OTOREPEC, d. z. o. z.**

Naši specialni izdelki so: bakreni brzoparilni kotli, kotli za žganjekuho, za mlekarne itd. Prevezli bomo tudi vsakovrstna popravila. V zalogi imamo tudi vse rezervne dele za petrolejske in plinske svetiljke, za katere prevzemamo tudi popravila. — Informacije in proračuni brezplačno.